

Rapport

Spørsmål til Barnehage-Norge | 2025

Oppdragsgiver: Utdanningsdirektoratet

«Rapport. Spørsmål til Barnehage-
Norge 2025»

Januar 2026

Rapporten er utarbeidet for
Utdanningsdirektoratet av Deloitte
AS i samarbeid med
ideas2evidence.

Deloitte AS
Postboks 6013 Postterminalen,
5892 Bergen
tlf: 55 21 81 00
www.deloitte.no

Forord

Spørreundersøkelsen *Spørsmål til Barnehage-Norge* er i 2025 gjennomført av Deloitte i samarbeid med ideas2evidence. Deloitte har hatt det faglige ansvaret for gjennomføringen, mens ideas2evidence har hatt ansvar for koordinering av prosessen, samt teknisk gjennomføring av undersøkelsen. Rapporten er utarbeidet av Deloitte, med unntak av kapittel 2 som er utarbeidet av ideas2evidence.

Prosjektteamet i Deloitte har bestått av Line Margrete Johansen (prosjektleder fra Deloitte side), Kjersti Gjuvland og Espen Stokke. Stein Ove Songstad har vært ansvarlig partner. Prosjektteamet i ideas2evidence har bestått av Asle Høgestøl, Jostein Ryssevik, Joachim Wettergreen og Magnus Danielsen.

Temaene i årets spørreundersøkelse er besluttet med bakgrunn i innspill om kunnskapsbehov fra ulike fagavdelinger i Utdanningsdirektoratet og Kunnskapsdepartementet. Spørsmålene er deretter utformet i tett samarbeid mellom Deloitte, ideas2evidence og representanter fra Utdanningsdirektoratet og Kunnskapsdepartementet.

Utvalg av tema og utforming av spørsmål ble gjennomført våren 2025, mens selve spørreundersøkelsen ble gjennomført i perioden 30. september 2025 til 3. november 2025.

Vi ønsker å takke alle barnehagestyrere, barnehageeiere og barnehagemyndigheter som har tatt seg tid til å svare på årets Spørsmål til Barnehage-Norge. Deres svar har stor verdi og bidrar til å gi viktig kunnskap om sektoren.

Videre ønsker vi å takke både våre kontaktpersoner i Utdanningsdirektoratet og fagpersoner i Utdanningsdirektoratet og Kunnskapsdepartementet for et godt samarbeid i forbindelse med årets undersøkelse.

Bergen, 6. januar 2026

Stein Ove Songstad

Ansvarlig partner, Deloitte AS

Innhold

FORORD	3
INNHold	5
SAMMENDRAG	3
1 INNLEDNING	5
2 BESKRIVELSE AV UTVALG OG GJENNOMFØRING	7
2.1 UTVALGSTREKKING.....	7
2.2 GJENNOMFØRING	8
2.3 BAKGRUNNSVARIABLER	9
2.4 RESPONDENTER OG SVARPROSENT	11
2.5 REPRESENTATIVITET	19
3 PERSONVERN	20
3.1 INNLEDNING	20
3.2 BRUK AV DIGITALE GRATISLØSNINGER	21
3.3 VURDERING AV DIGITALE GRATISLØSNINGER	21
3.4 BRUK AV UDIRS KOMPETANSEPAKKE OM PERSONVERN I BARNEHAGEN.....	23
3.5 ENDRING AV PRAKSIS	25
3.6 BRUK AV UDIRS KOMPETANSEPAKKE OG ANDRE NETTRESSURSER BLANT BARNEHAGEEIERE	26
3.7 EIERES OPPFORDRINGER TIL BARNEHAGENE OM Å BRUKE KOMPETANSEPAKKEN	29
3.8 MER INFORMASJON OM PERSONVERN OG INFORMASJONSSIKKERHET – FORM OG INNHOLD	29
3.9 PUNKTVIS OPPSUMMERING	32
4 BARNEHAGEN SOM PRAKSISARENA FOR STUDENTER	33
4.1 INNLEDNING	33
4.2 ANTALLET PRAKSISBARNEHAGER	34
4.3 PRAKSISLÆRERNES KOMPETANSE	37
4.4 INNHOLDET I PRAKSISOPPLÆRINGEN	37
4.5 ORGANISERINGEN AV PRAKSISOPPLÆRINGEN I BARNEHAGENE	40
4.6 BARNEHAGEEIERES OPPFØLGING AV PRAKSISBARNEHAGENE	41
4.7 PUNKTVIS OPPSUMMERING	43
5 BARNEHAGETILBUDET TIL NYANKOMNE BARN FRA UKRAINA	44
5.1 INNLEDNING	44
5.2 KAPASITET TIL Å GI NYANKOMNE BARN FRA UKRAINA ET FULLVERDIG BARNEHAGETILBUD	45
5.3 UTFORDRINGER KNYTTET TIL Å GI BARN FRA UKRAINA ET FULLVERDIG BARNEHAGETILBUD	47
5.4 BARNEHAGEEIERES TILTAK FOR Å HEVE KOMPETANSEN BLANT ANSATTE OM Å TA IMOT BARN FRA UKRAINA	52
5.5 PUNKTVIS OPPSUMMERING	54
REFERANSER	56

Figurer

Figur 1: Utvikling i svarprosent samt kontaktpunkt gjennom feltperioden. Brutt ned på målgruppene for undersøkelsen.....	9
Figur 2: Svar fra barnehagestyrerne på spørsmålet «Er de digitale gratisløsningene vurdert av barnehageeier med tanke på etterlevelse av personvernregelverket» (n=250)? Prosent.	21
Figur 3: Svar fra barnehagestyrerne på spørsmålet «Hva ble utfallet av disse vurderingene?» (n=199). Prosent.....	22
Figur 4: Svar fra barnehagestyrerne på spørsmålet «Har du/dere tatt i bruk kompetansepakken for personvern i barnehagen som ligger på kompetanse.udir.no» (n=889). Prosent.....	24
Figur 5: Svar fra barnehagestyrerne på spørsmålet «Hva er årsakene til at dere ikke har brukt kompetansepakken for personvern i barnehagen som ligger på kompetanse.udir.no» (n=601). Prosent.....	24
Figur 6: Svar fra barnehagestyrerne på spørsmålet «Har dere endret praksis for hvordan dere ivaretar personvernet til barna etter å ha brukt kompetansepakken» (n=218). Prosent.....	25
Figur 7: Svar fra barnehageeiere på spørsmålet «Benytter dere på barnehageeiernivået informasjonen på udir.no om personvern og/eller kompetansepakken om personvern i barnehagen som ligger på kompetanse.udir.no» (n=331). Prosent.	26
Figur 8: Svar fra barnehageeierne på spørsmålet «Hva er årsakene til at dere ikke har brukt kompetansepakken for personvern i barnehagen som ligger på kompetanse.udir.no» (n=242). Prosent.....	28
Figur 9: Barnehageeiernes svar på spørsmålet «Hva er årsakene til at dere ikke oppfordrer barnehagene til å benytte kompetansepakken om personvern i barnehagen i plantid / på planleggingsdager» (n=128). Prosent.	29
Figur 10: Barnehagestyreres svar på spørsmålet «I hvilket format ønsker dere veiledning fra Utdanningsdirektoratet når det gjelder personvern og informasjonssikkerhet». Gjennomsnittlig rangering av svaralternativene.....	30
Figur 11: Barnehageeiernes svar på spørsmålet «I hvilket format ønsker dere veiledning fra Utdanningsdirektoratet når det gjelder personvern og informasjonssikkerhet». Gjennomsnittlig rangering av svaralternativene.....	31
Figur 12: Barnehagestyrernes svar på spørsmålet «Tar barnehagen imot studenter fra barnehagelærerutdanningen?» (n=899). Prosent.	34
Figur 13: Barnehageeiernes svar på spørsmålet «Hvor mange av barnehagene deres tar imot studenter fra barnehagelærerutdanningene?» (n=326). Prosent.....	35
Figur 14: Barnehagestyrernes svar på spørsmålet «Har praksislærerne følgende kompetanse i veiledning?» Prosent.....	37
Figur 15: Barnehagestyrernes svar på spørsmålet «I hvilken grad passer følgende utsagn for din barnehages tilrettelegging av praksisopplæringen? Studentene får...» Prosent.	38
Figur 16: Barnehagestyrernes svar på spørsmålet «I hvilken grad passer følgende utsagn for din barnehage?» Prosent.	40

Figur 17: Barnehageeierens svar på spørsmålet «Hvilke utsagn passer for deres oppfølging av praksisbarnehagen(e)?» Prosent.	42
Figur 18: Barnehageeiere og -myndigheters svar på spørsmål om i hvilken grad de har kapasitet til å gi nyankomne barn fra Ukraina et fullverdig barnehagetilbud. Prosent.....	45
Figur 19: Barnehageeieres svar på spørsmålet «I hvilken grad opplever du at dine barnehager har kapasitet til å gi nyankomne barn fra Ukraina et fullverdig barnehagetilbud?», fordelt på antall barnehager eid. Prosent.....	46
Figur 20: Barnehageeieres svar på spørsmålet «I hvilken grad opplever du at dine barnehager har følgende utfordringer knyttet til å gi ukrainske barn et fullverdig barnehagetilbud». Prosent.	48
Figur 21: Kommunal barnehagemyndighets svar på spørsmålet «I hvilken grad opplever du som barnehagemyndighet at barnehagene i din kommune (både private og kommunale) har følgende utfordringer knyttet til å gi ukrainske barn et fullverdig barnehagetilbud?». Prosent.	50
Figur 22: Barnehageeieres og kommunal barnehagemyndighets svar på spørsmål om det er gjennomført tiltak for å heve kompetansen blant ansatte i barnehager med hensyn til å ta imot nyankomne barn fra Ukraina. Prosent.	53
Figur 23: Barnehageeieres svar på spørsmålet «Hvilke typer tiltak er gjennomført for å heve kompetansen blant ansatte med hensyn til å ta imot nyankomne barn fra Ukraina?» (n=70). Prosent.....	53
Figur 24: Kommunal barnehagemyndighets svar på spørsmålet «Hvilke typer tiltak er gjennomført i kommunen for å heve kompetansen blant ansatte i barnehagene med hensyn til å ta imot nyankomne barn fra Ukraina?» (n=63). Prosent.	54

Tabeller

Tabell 1: Temaer og målgrupper i Utdanningsdirektoratets «Spørsmål til Barnehage-Norge» 2025	5
Tabell 2: Bakgrunnsvariabler for respondentgruppene	10
Tabell 3: Bruttoutvalg og status etter respondentgruppe, antall	11
Tabell 4: Bruttoutvalg, populasjon (antall) og svarprosent	12
Tabell 5: Svarprosent for Spørsmål til Barnehage-Norge	12
Tabell 6: Svarprosent barnehagestyrer, brutt ned på fylke, landsdel, barnehagestørrelse, kommunestørrelse, sentralitet og eierskap	13
Tabell 7: Svarprosent barnehageeier, brutt ned på fylke, antall barnehager eid, landsdel, kommunestørrelse og sentralitet.....	15
Tabell 8: Hvem svarer på vegne av barnehageeier? Flere kryss mulig.	17
Tabell 9: Svarprosent barnehagemyndighet, brutt ned på fylke, landsdel, kommunestørrelse og sentralitet	18
Tabell 10: Kjikvadrattester for avvik mellom forventede og observerte fordelinger	19

Tabell 11: Barnehagestyrerne svar på spørsmålet «Bruker dere digitale gratisløsninger i deres arbeid i barnehagene» fordelt på kommunale og private barnehager. Prosent.	21
Tabell 12: Barnehagestyrernes svar på spørsmålet «Er de digitale gratisløsningene vurdert av barnehageeier med tanke på etterlevelse av personvernregelverket» fordelt på kommunale og private barnehager og landsdel. Prosent.	22
Tabell 13: Svar fra barnehagestyrerne på spørsmålet «Hva ble utfallet av disse vurderingene» fordelt på barnehagestørrelse. Prosent.	23
Tabell 14: Svar fra barnehagestyrerne på spørsmålet «Hva er årsakene til at dere ikke har brukt kompetansepakken for personvern i barnehagen som ligger på kompetanse.udir.no» fordelt på barnehagestørrelse. Prosent.	25
Tabell 15: Svar fra barnehagestyrerne på spørsmålet «Har dere endret praksis for hvordan dere ivaretar personvernet til barna etter å ha brukt kompetansepakken» fordelt på kommunestørrelse. Prosent.	26
Tabell 16: Svar fra barnehageeierne på spørsmålet «Benytter dere på barnehageeiernivået informasjonen på udir.no om personvern og/eller kompetansepakken om personvern i barnehagen som ligger på kompetanse.udir.no» fordelt på bakgrunnsvariablene. Prosent...	27
Tabell 17: Barnehageeiernes svar på spørsmålet "Hva er årsakene til at dere ikke har brukt kompetansepakken for personvern i barnehagen som ligger på kompetanse.udir.no?" fordelt på eierform og antall barnehager eid. Prosent.	28
Tabell 18: Barnehageeiernes svar på spørsmålet "Oppfordrer dere barnehagene til å benytte kompetansepakken om personvern i barnehagens plantid/på planleggingsdager" fordelt på landsdel. Prosent.	29
Tabell 19: Barnehagestyrernes svar på spørsmålet «Tar barnehagen imot studenter fra barnehagelærerutdanningen?» fordelt på bakgrunnsvariabler. Prosent.	35
Tabell 20: Barnehageeiernes svar på spørsmålet «Hvor mange av barnehagene deres tar imot studenter fra barnehagelærerutdanningene?» fordelt på bakgrunnsvariabler. Prosent.	36
Tabell 21: Barnehagestyrernes svar på spørsmålet «I hvilken grad passer følgende utsagn for din barnehages tilrettelegging av praksisopplæringen: Studentene får Erfaringer med å legge til rette for foreldresamtaler og foreldremøter» fordelt på bakgrunnsvariabler. Prosent.	39
Tabell 22: Barnehagestyrernes svar på spørsmålet «I hvilken grad passer følgende utsagn for din barnehages tilrettelegging av praksisopplæringen: Erfaringer med å samarbeide med andre aktører, som skole og PPT» fordelt på bakgrunnsvariabler. Prosent.	39
Tabell 23: Barnehagestyrernes svar på spørsmålet «I hvilken grad passer følgende utsagn for din barnehage: Praksislærere, studenter og lærerutdannere møtes jevnlig til refleksjonsøkter» fordelt på bakgrunnsvariabler. Prosent.	41
Tabell 24: Barnehagemyndigheters svar på spørsmålet «Vurderer du at barnehagene i din kommune vil ha kapasitet til å ta imot og gi et fullverdig barnehagetilbud til nyankomne barn fra Ukraina i tiden fremover?», fordelt på bakgrunnsvariabler. Prosent.	47
Tabell 25: Barnehageeieres svar på spørsmålet «I hvilken grad opplever du at dine barnehager har følgende utfordringer knyttet til å gi ukrainske barn et fullverdig barnehagetilbud», fordelt på antall barnehager eid. Prosent.	49

Tabell 26: Barnehageeieres svar på spørsmålet «I hvilken grad opplever du at dine barnehager har følgende utfordringer knyttet til å gi ukrainske barn et fullverdig barnehagetilbud: Mangel på personale med relevant kompetanse», fordelt på privat/kommunal eier. Prosent..... 49

Tabell 27: Kommunal barnehagemyndighets svar på spørsmålet «I hvilken grad opplever du som barnehagemyndighet at barnehagene i din kommune (både private og kommunale) har følgende utfordringer knyttet til å gi ukrainske barn et fullverdig barnehagetilbud: Mangel på personell», fordelt på bakgrunnsvariabler. Prosent. 50

Tabell 28: Kommunal barnehagemyndighets svar på spørsmålet «I hvilken grad opplever du som barnehagemyndighet at barnehagene i din kommune (både private og kommunale) har følgende utfordringer knyttet til å gi ukrainske barn et fullverdig barnehagetilbud: mangel på personale med relevant kompetanse», fordelt på bakgrunnsvariabler. Prosent..... 51

Tabell 29: Kommunal barnehagemyndighets svar på spørsmålet «I hvilken grad opplever du som barnehagemyndighet at barnehagene i din kommune (både private og kommunale) har følgende utfordringer knyttet til å gi ukrainske barn et fullverdig barnehagetilbud: språkutfordringer», fordelt på bakgrunnsvariabler. Prosent. 51

Tabell 30: Kommunal barnehagemyndighets svar på spørsmålet «I hvilken grad opplever du som barnehagemyndighet at barnehagene i din kommune (både private og kommunale) har følgende utfordringer knyttet til å gi ukrainske barn et fullverdig barnehagetilbud: mangel på pedagogiske verktøy», fordelt på bakgrunnsvariabler. Prosent. 52

Sammendrag

Nedenfor gir vi en kort oppsummering av noen sentrale funn knyttet til hvert av hovedtemaene som er omtalt i rapporten.

Personvern

Barnehagestyrerne har fått spørsmål om bruk av digitale gratisløsninger i sitt arbeid i barnehagen, og et flertall (63 prosent) svarer at de ikke bruker dette. Det er en noe større andel barnehagestyrere i kommunale barnehager enn i private barnehager som oppgir å bruke digitale gratisløsninger.

Flertallet av barnehagestyrere som oppgir at barnehagen bruker digitale gratisløsninger, svarer at det er gjennomført vurderinger av disse med tanke på personvernregelverket. Når det gjelder utfallet av gjennomførte vurderinger, oppgir flertallet at alle gratisløsningene ble vurdert som tilfredsstillende. Omtrent en av tre svarer at man har sluttet å bruke noen gratisløsninger etter at de har blitt vurdert som ikke tilfredsstillende.

Barnehagestyrerne og barnehageeierne har også blitt stilt spørsmål om bruk av Udirs kompetansepakke om personvern i barnehagen. Nesten tre av fire barnehagestyrere (73 prosent) og flertallet av barnehageeierne (88 prosent) svarer at de ikke har benyttet kompetansepakken. De fleste barnehagestyrerne og barnehageeiere peker på at bakgrunnen for manglende bruk av kompetansepakken er at de ikke kjenner til denne eller at de ikke har hatt tid til å benytte kompetansepakken.

Nesten tre av fire barnehagestyrerne som oppgir å ha benyttet Udirs kompetansepakke, svarer at de på bakgrunn av dette har gjort noen endringer i praksis for hvordan de ivaretar personvernet til barna.

Barnehageeierne og barnehagestyrerne ble også spurt i hvilket format man ønsker veiledning fra Udir når det gjelder personvern og informasjonssikkerhet. Både barnehageeiere og barnehagestyrere har rangert «kortere digitale kurs om personvern og informasjonssikkerhet i barnehagen» høyt. Det er også en del barnehagestyrere og barnehageeiere som etterlyser veiledning fra Udir knyttet til blant annet bruk og lagring av bilder og arkivering og dokumenthåndtering.

Barnehagen som praksisarena for studenter

Barnehagestyrerne og barnehageeierne har blitt stilt spørsmål om bruk av barnehagen som praksisarena for studenter. Et flertall av barnehagestyrerne svarer at barnehagen tar imot studenter fra barnehagelærerutdanningene, men det varierer om dette skjer årlig, annet hvert år eller sjeldnere enn annet hvert år. Rundt en tredjedel av barnehagene tar ifølge styrerne ikke imot studenter.

Analysen av svarene viser at private barnehager i mindre grad tar imot studenter enn kommunale, og større barnehager har oftere praksisstudenter enn mindre. Av barnehageeiernes svar fremgår det at det særlig er private, enkeltstående barnehager som ikke tar imot studenter i praksis.

Vanlige årsaker til at barnehager ikke tar imot studenter, er mangel på veiledningskompetanse, høy arbeidsbelastning blant pedagogene i barnehagen, lang reisevei og en nedgang i antallet barnehagelærerstudenter som gjør at etterspørselen etter praksisbarnehager er mindre.

For barnehagene som tar imot studenter i praksis, går det frem at veiledningskompetansen blant praksislærere varierer. En god del praksislærere har ikke formell veiledningsutdanning. Blant de som har kompetanse i veiledning, er det vanligere med utdanning med studiepoeng enn med etterutdanning som kurs.

De fleste praksisbarnehagene legger til rette for at studentene får erfaring med rollen som pedagogisk leder og erfaring med å jobbe i et profesjonelt læringsfellesskap. Det er mindre vanlig at studentene får erfaring med å legge til rette for foreldresamtaler og foreldremøter, eller erfaring med å samarbeide med andre aktører som skole og PPT.

Barnehagetilbudet til nyankomne barn fra Ukraina

Omtrent halvparten av barnehageeierne vurderer i stor eller svært stor grad å ha kapasitet til å gi et fullverdig barnehagetilbud til nyankomne barn fra Ukraina. Selv om det er benyttet til dels andre svaralternativer i årets Spørsmål til Barnehage-Norge sammenliknet med tidligere, tyder svarene på en negativ utvikling fra 2024 (72 prosent positive i 2024 mot 50 prosent i 2025).

Barnehageeiernes vurdering av kapasitet synes å ha en sammenheng med antall barnehager de eier. Barnehageeiere som eier flere enn 15 barnehager svarer mer positivt på spørsmålet om kapasitet enn barnehageeiere som eier færre barnehager.

Om lag syv av ti kommunale barnehagemyndigheter vurderer i stor eller svært stor grad at kommunen har kapasitet til å gi et fullverdig barnehagetilbud til nyankomne barn fra Ukraina. Tre av fire kommunale barnehagemyndigheter vurderer også at kommunen vil ha kapasitet fremover til å ta imot og gi nyankomne barn fra Ukraina et fullverdig barnehagetilbud. Kommuner i Oslo-området og Sør- og Vest-Norge er mest positive.

Som i tidligere års Spørsmål til Barnehage-Norge, utmerker «mangel på personale med relevant kompetanse» og «språkutfordringer» seg som utfordringer som påvirker mulighetene til å gi nyankomne barn fra Ukraina et fullverdig barnehagetilbud.

Rundt en fjerdedel av både barnehageeiere og kommunale barnehagemyndigheter oppgir at det er gjennomført tiltak for å heve barnehagenes kompetanse med hensyn til å ta imot barn fra Ukraina. Barnehageeiere peker på «kurs/kompetanseheving for hele eller deler av personalet» og «rekruttering av flerspråklig personale» som de mest fremtredende tiltakene for å heve kompetansen blant ansatte.

1 Innledning

I dette innledningskapittelet gir vi en kort presentasjon av rammene for årets Spørsmål til Barnehage-Norge, og presenterer temaene for årets undersøkelse.

Den årlige spørreundersøkelsen *Spørsmål til Barnehage-Norge* er i 2025 gjennomført av Deloitte i samarbeid med Ideas2evidence. Spørreundersøkelsen gjennomføres på oppdrag for Utdanningsdirektoratet. Det er Utdanningsdirektoratet, sammen med Kunnskapsdepartementet, som har besluttet hvilke temaer som skulle inngå i årets undersøkelse. Spørsmålene i undersøkelsen er utarbeidet i samarbeid mellom Utdanningsdirektoratet, Kunnskapsdepartementet, Deloitte og Ideas2evidence.

Spørreundersøkelsen *Spørsmål til Barnehage-Norge* gjennomføres årlig, men temaene som omfattes av spørreundersøkelsen varierer fra år til år. Undersøkelsen er rettet mot tre målgrupper: barnehagestyrere, barnehageeiere og kommunen som barnehagemyndighet. Både kommunale og private styrere og barnehageeiere blir invitert til å svare på de årlige undersøkelsene.

Undersøkelsen som er gjennomført høsten 2025 hadde fem tema med tilhørende spørsmål. Noen av temaene omfattet spørsmål til alle de tre målgruppene, mens andre tema var avgrenset til to av målgruppene. Tabellen under gir oversikt over temaene som har inngått i årets spørreundersøkelse, og hvilke av målgruppene som har fått spørsmål knyttet til hvert tema.

Tre av disse temaene er representert med egne kapitler i denne rapporten, mens to av dem (markert med stjerne *) vil inngå i egne rapporter som publiseres på et senere tidspunkt. En oversikt over temaene, og hvilke av målgruppene de har gått til, vises i tabell 1.

Tabell 1: Temaer og målgrupper i Utdanningsdirektoratets «Spørsmål til Barnehage-Norge» 2025

	Barnehage- styrere	Barnehage- eiere	Barnehage- myndighet
Personvern	x	x	
Barnehagen som praksisarena for studenter	x	x	
Barnehagetilbudet til nyankomne barn fra Ukraina		x	x
Inkludering, tidlig innsats og individuell tilrettelegging *	x	x	x
Arbeidssituasjonen til barnehageeiere og styrere *	x	x	x

I kapittel 3-5 i rapporten presenteres respondentenes svar på spørsmålene knyttet til henholdsvis personvern, barnehagen som praksisarena for studenter, og barnehagetilbudet til nyankomne barn fra Ukraina. Dette er en deskriptiv rapport med mange tabeller og figurer. Svarfordeling på alle spørsmål som er stilt i undersøkelsen er vist og/eller omtalt i de respektive kapitlene. For alle spørsmål er det også gjort analyser

opp mot bakgrunnsvariabler som for eksempel eierskap, barnehagestørrelse, kommunestørrelse og sentralitet. Bakgrunnsvariablene er nærmere presentert i kapittel 2, som gir en beskrivelse av utvalg og gjennomføring av årets Spørsmål til Barnehage-Norge. Der det gir analytisk mening, omtales ulikheter i svarfordeling basert på én eller flere bakgrunnsvariabler i teksten, og svarfordelingen vises eventuelt gjennom tabeller eller figurer.

2 Beskrivelse av utvalg og gjennomføring

I dette kapittelet gjennomgår vi de meste sentrale sidene ved den praktiske gjennomføringen av Spørsmål til Barnehage-Norge 2025. Kapittelet beskriver blant annet hvordan utvalget for undersøkelsen er sammensatt og hvordan den er gjennomført. Videre gjennomgås utvalget av bakgrunnsvariabler som brukes i temakapitlene, og vi beskriver svarprosenten for undersøkelsen.

2.1 Utvalgstrekking

Utdanningsdirektoratets Spørsmål til Barnehage-Norge gjennomføres én gang i året, hver høst. Undersøkelsene rettes mot tre målgrupper: 1) Barnehagestyrere, 2) Barnehageeiere, 3) Kommunen som barnehagemyndighet.

For å redusere belastningen på barnehagesektoren, er det for enkelte målgrupper kun et utvalg respondenter som blir invitert til å svare i hver runde av undersøkelsen:

Barnehagestyrer: Barnehagene er delt inn i tre utvalg, hvor ett utvalg blir invitert hver runde. Normalt sett blir dermed hver enkelt barnehagestyrer invitert til å svare én gang hvert tredje år.

Barnehageeier: Barnehageeierne er delt inn i tre utvalg, hvor ett utvalg blir invitert hver runde. Normalt sett blir dermed hver enkelt barnehageeier invitert til å svare én gang hvert tredje år.

Barnehagemyndighet: Barnehagemyndigheten er ikke delt inn i utvalg. Hver myndighetsansvarlig blir invitert til hver undersøkelse, dvs. én gang i året. Barnehagemyndigheten er norske kommuner, samt bydelene i Oslo.

Inndelingen av underutvalg for barnehagestyrer og barnehageeier bygger for innværende undersøkelse på en videreføring av det etablerte utvalget til Sintef, som i en årrekke har hatt ansvaret for gjennomføringen av Spørsmål til Barnehage-Norge. Det innebærer at majoriteten av barnehagestyrerne og barnehageeierne som mottok årets undersøkelse, sist ble invitert i 2022-undersøkelsen.

Før utsendelse ble utvalgslistene som var overført fra Sintef, holdt opp mot informasjon i Nasjonalt barnehageregister (NBR), som inneholder informasjon om både barnehager og barnehageeiere. Nyetablerte enheter ble lagt til, og nedlagte enheter ble tatt ut av listene. De nyetablerte enhetene ble lagt til utvalget for årets undersøkelse. Dette har også vært praksis for tidligere undersøkelser.

Det ble ellers gjort et større arbeid med å forbedre adressekvaliteten i barnehageutvalget. Blant annet ble det for mange barnehagestyrere hentet inn e-postadresser som gikk direkte til den enkelte barnehage, i stedet for å gå via e-postmottaksadressen til eier. Det er ellers noe unøyaktighet i NBR på forholdet mellom eier og barnehage, som vi etter beste evne har forsøkt å rydde opp i. Som vi vil se senere i kapitlet, har årets undersøkelse både høyere svarprosent enn foregående undersøkelser, samt lang færre avmeldinger. Vi tror at arbeidet med adresselistene har bidratt positivt i så måte.

Det er samtidig klart at vi er avhengig av at respondentene tar kontakt for å melde fra om at de er nedlagt, eller ikke er i målgruppen for undersøkelsen. Det er sannsynlig at antallet som *burde* meldt seg av, er høyere enn antallet som faktisk har gjort det.

Noen typer barnehager har blitt trukket ut av populasjonen før uttrekkene har blitt gjennomført. Dette inkluderer i utgangspunktet alle styrere og eiere av åpne barnehager og familiebarnehager, selv om vi ser fra kvalitative svar i undersøkelsen at eierne til noen få åpne barnehager har blitt invitert til å delta.

2.2 Gjennomføring

Gjennomføringen av Spørsmål til Barnehage-Norge 2025 har fulgt en faseinndelt plan, som startet med utvelgelse av tematikker for undersøkelsen. For hver tematikk ble det utviklet et eget spørreskjema. Spørreskjemaene ble utarbeidet i samarbeid mellom de som spilte inn de ulike tematikkene, oppdragsgiver Utdanningsdirektoratet og prosjektmedarbeidere i ideas2evidence og Deloitte. Tematikkeier og Utdanningsdirektoratet laget det første spørreskjemautkastet, mens ideas2evidence og Deloitte bidro med faglige innspill og ferdigstilling.

Undersøkelsen ble pilotert av tematikkeiere, Utdanningsdirektoratet og reelle respondenter på barnehagefeltet. Basert på innspill ble det gjort nødvendige korrigeringer. Undersøkelsen ble sendt ut til Barnehage-Norge den 30. september 2025, og stengt den 03. november 2025.

Undersøkelsene kunne besvares på nynorsk og bokmål.

En uke før utsendelsen mottok alle respondentene en informasjonsepost om den forestående datainnsamlingen. Undersøkelsen var digital, og både invitasjon og påminnelser ble distribuert via e-post. Det ble i alt sendt ut fire påminnelser, med omtrent én ukes mellomrom.

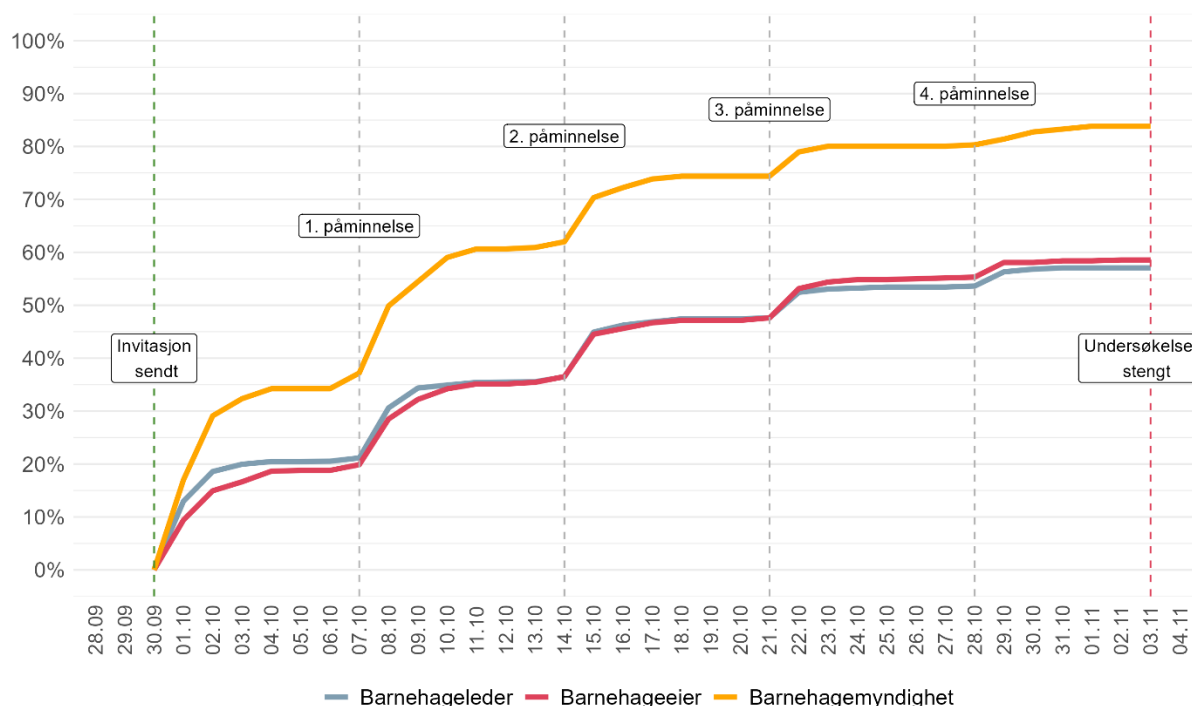
I de fleste tilfeller ble invitasjon og påminnelser sendt til barnehagens/barnehageeierens/barnehagemyndighetenes postmottak, med detaljert beskrivelse om hvem ønsket mottager for undersøkelsen var, og med beskjed om å videresende til rette vedkommende. Den gode svarprosenten i årets undersøkelse indikerer at denne fremgangsmåten har fungert godt.

Feltperioden forløp uten spesielle problemer. Vi fikk ingen tilbakemeldinger om tekniske feil. Enkelte respondenter ga tilbakemelding om at barnehager var blitt lagt ned eller at de som barnehageeiere ikke lenger driftet barnehager. Vi fikk også noen få

tilbakemeldinger om endringer i kontaktinformasjonen til barnehagestyrer. I disse tilfellene ble adresselistene løpende endret gjennom undersøkelsesperioden.

Figur 1 viser utviklingen i svarprosent gjennom feltperioden. Som vi ser var det en jevn utvikling i svarprosent gjennom hele datainnsamlingen, men med noe mer respons på invitasjonen og de to første påminnelsene, enn på de to siste påminnelsene.¹

Figur 1: Utvikling i svarprosent samt kontaktpunkt gjennom feltperioden. Brutt ned på målgruppene for undersøkelsen.

2.3 Bakgrunnsvariabler

I rapporten og analysearbeidet brytes de innsamlede dataene ned på et sett med bakgrunnsvariabler. Hvilke nedbrytninger som presenteres i rapporten varierer, og er basert på *hvem* spørsmålene har blitt stilt til, hvilke nedbrytninger som er analytisk interessante i hvert enkelt tilfelle, samt om forskjellene, eller manglende forskjeller, mellom ulike grupper er av en slik art at det er metodisk forsvarlig å trekke dem fram i rapporten. Uavhengig av om nedbrytninger blir presentert eller ikke, har vi for alle spørsmål stilt i undersøkelsen undersøkt distribusjonen i svargiving brutt ned på de faste bakgrunnsvariablene. En samlet oversikt over hvilke bakgrunnsvariabler som er relevante for de ulike respondentgruppene/målgruppene, er listet opp i tabell 2.

¹ I figuren vises det til «barnehageleder» som en av målgruppene. Betegnelsen «barnehageleder» er i denne sammenheng benyttet synonymt med «barnehagestyrer», og i teksten benytter vi gjennomgående betegnelsen «barnehagestyrer» i rapporten.

Tabell 2: Bakgrunnsvariabler for respondentgruppene

	<i>Barnehagestyrer</i>	<i>Barnehageeier</i>	<i>Barnehagemyndighet</i>
<i>Målgruppe</i>	X	X	X
<i>Eierforhold</i>	X	X	
<i>Barnehagestørrelse</i>	X		
<i>Antall barnehager eid</i>		X	
<i>Landsdel</i>	X	X	X
<i>Kommunestørrelse</i>	X	X	X
<i>Sentralitet</i>	X	X	X

Den viktigste nedbrytingen er knyttet til undersøkelsens ulike *respondentgrupper/målgrupper*.

For barnehagestyrere- og eiere, skiller vi i nedbrytingene mellom eierforhold, altså svar fra private og kommunale barnehager og eiere.

Barnehagestyrernes svar brytes ned på barnehagestørrelse, som er firedelt kategorisert i færre enn 26 barn, 26-50 barn, 51-75 barn, og 76 barn eller flere.

Barnehageeiernes svar brytes ned etter hvor mange barnehager de eier; kun én, 2-3, 4-15 eller flere enn 15. Kilden for både antallet barn i barnehagen og eierskap er NBR.

Tre faste nedbrytingsvariabler er relevante for alle de tre målgruppene, dette gjelder 1) Landsdel, 2) Kommunestørrelse, og 3) Sentralitet.

Landsdel er delt inn i fire kategorier, basert på respondentenes fylkestilhørighet: Oslo-området (Akershus og Oslo), Øst-Norge (Buskerud, Innlandet, Telemark, Vestfold og Østfold), Sør- og Vest-Norge (Agder, Rogaland, Møre og Romsdal, og Vestland), Midt- og Nord-Norge (Trøndelag, Nordland, Troms, og Finnmark).

Kommunestørrelse er delt inn i tre kategorier: Mindre enn 5 000 innbyggere, 5 000 - 19 999 innbyggere, og 20 000 innbyggere eller flere.

Sentralitet er delt inn i tre kategorier: Minst sentrale, Mellomsentrale, og Mest sentrale. Nedbrytingsvariabelen baserer seg på Statistisk sentralbyrås «Standard for sentralitet»², som gir alle norske kommuner en indeksverdi basert på deres nærhet til arbeidsplasser og servicefunksjoner. Litt forenklet kan man si at kommuner med en høy indeksverdi for sentralitet enten er, eller befinner seg i geografisk nærhet til, en større by/tettsted. Sentralitetsindeksen består av seks klasser, fra sentralitet 1 (høy sentralitet) til sentralitet 6 (lav sentralitet). I denne rapporten opererer vi som nevnt med tre grader av sentralitet: Mest sentrale (sentralitetsklasse 1 og 2), mellomsentrale (sentralitetsklasse 3 og 4), minst sentrale (sentralitetsklasse 5 og 6). Sentralitetsnivåene har blitt slått sammen for å sikre et tilstrekkelig antall svar på alle sentralitetsnivå i nedbrytingen av svar.

² Se <https://www.ssb.no/klass/klassifikasjoner/128/koder> for mer detaljer.

Utgangspunktet for disse tre nedbrytingsvariablene er oppført kommunetilhørighet i NBR. I tilfeller hvor kommunetilhørighet ikke er registrert, har vi manuelt hentet inn disse dataene. Barnehageeierutvalget består av noen barnehagekjeder med barnehager i flere norske kommuner. I disse tilfellene er barnehageeier plassert i kommunen hvor de har sin hovedkontoradresse.

2.4 Respondenter og svarprosent

I dette delkapittelet gjennomgår vi nøkkeltall for respondenter og svarprosent i inneværende undersøkelse. Vi starter med å gjengi overordnede tall for de tre målgruppene, før vi i etterfølgende underkapitler går nærmere inn på svarprosenten i de ulike målgruppene, brutt ned på relevante bakgrunnsvariabler.

2.4.1 Overordnet

Tabell 3 viser overordnede nøkkeltall fra datainnsamlingen.

Tabell 3: Bruttoutvalg og status etter respondentgruppe, antall

	Brutto- utvalg	Frafalt (avmeldt)	Ikke svart	Noen svar – ikke godkjent	Noen svar - godkjent	Fullført
<i>Barnehagestyrer</i>	1631	33	575	110	25	888
<i>Barnehageeier</i>	672	23	225	44	42	338
<i>Barnehage- myndighet</i>	371	0	45	15	3	308

Bruttoutvalg viser til antallet respondenter som ble tilsendt undersøkelsen, *Frafalt (avmeldt)* viser til barnehager eller barnehageeiere som i løpet av datainnsamlingsperioden gav tilbakemeldinger om de var blitt nedlagt, eller av ulike grunner ikke var relevante for undersøkelsen. Disse trekkes fra bruttoutvalget i kalkulering av svarprosent. Merk at vi *ikke* har trukket bort respondenter som var relevante for undersøkelsen, men ga beskjed om de ikke ønsket å delta.

Ikke svart er respondenter som ikke har startet undersøkelsen. *Noen svar – ikke godkjent* viser til antallet respondenter som har avgitt noen svar på undersøkelsen, men ikke tilstrekkelig til at deres svar har blitt inkludert i undersøkelsens datagrunnlag. *Noen svar – godkjent* er antallet respondenter som ikke har fullført undersøkelsen, men har avgitt såpass mange svar at de har blitt inkludert i datagrunnlaget. Kravet for å bli inkludert er at man har fullført minst én tematikk i undersøkelsen. Dette innebærer en liten endring fra tidligere utgaver av Spørsmål til Barnehage-Norge, hvor kravet for å bli inkludert har vært at man har svart på minst 30 prosent av spørsmålene i undersøkelsen (Naper et al., 2024). I praksis har denne endringen lite å si: Antallet ufullførte besvarelser som har blitt inkludert er omtrent det samme som tidligere år.

Forholdet mellom bruttoutvalg og summen av fullførte besvarelser og ufullførte, men godkjente besvarelser, utgjør undersøkelsens svarprosent. Endelig svarprosent relatert til bruttoutvalg og populasjon er vist i tabell 4.

Tabell 4: Bruttoutvalg, populasjon (antall) og svarprosent

	Barnehagestyrer	Barnehageeier	Barnehagemyndighet
<i>Bruttoutvalg</i>	1631	672	371
<i>Frafalt (avmeldt)</i>	33	23	0
<i>Maks populasjon</i>	4919	1740	372
<i>Godkjente svar</i>	913	380	311
<i>Svarprosent</i>	57,1	58,6	83,8
<i>Andel populasjon deltatt</i>	19	22	84

Vi ser at svarprosenten varierer noe mellom barnehagestyrere- og eiere på den ene siden, og barnehagemyndighetene. Svarprosenten er imidlertid høy for alle grupper. 57 prosent av de inviterte barnehagestyrerne svarte på undersøkelsen. Til sammen baserer dermed datagrunnlaget for årets undersøkelse seg på 19 prosent av alle barnehagestyrere i Norge. 59 prosent av barnehageeierne svarte på undersøkelsen, og dette utgjør 22 prosent av populasjonen. Tilsvarende tall for barnehagemyndighet er 84 prosent, både med tanke på svarprosent og andel av populasjonen.

Over flere år har Spørsmål til Barnehage-Norge generelt sett hatt en synkende svarprosent. I årets undersøkelse er svarprosenten for alle respondentgrupper bedre enn tidligere. Utviklingen er spesielt positiv for barnehageeierne. En oversikt over svarprosent per respondentgruppe siden 2014 vises i tabell 5.

Tabell 5: Svarprosent for Spørsmål til Barnehage-Norge

Spørring	Barnehagestyrer	Barnehageeier	Barnehagemyndighet
2025	57 %	59 %	84 %
2024	38 %	28 %	63 %
2023	45 %	36 %	61 %
2022	48 %	36 %	61 %
2021	52 %	36 %	72 %
2020	50 %	49 %	52 %
2019	56 %	50 %	76 %
2018	57 %	48 %	73 %
2017	55 %	51 %	68 %
2016	42 %	41 %	56 %
2015	54 %	47 %	64 %
2014	56 %	43 %	60 %

2.4.2 Barnehagestyrer

Som vist i Tabell 4 var den samlede svarprosenten for barnehagestyrere 57 prosent i årets undersøkelse. Tabell 6 viser svarprosenten for barnehagestyrer, brutt ned på et utvalg av bakgrunnsvariabler.

Tabell 6: Svarprosent barnehagestyrer, brutt ned på fylke, landsdel, barnehagestørrelse, kommunestørrelse, sentralitet og eierskap

	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Svarprosent
Total	N=1598	N=913	57 %
Eierskap			
Kommunal	53 %	51 %	55 %
Privat	47 %	49 %	59 %
Fylkenavn			
Agder	5 %	4 %	51 %
Akershus	12 %	13 %	60 %
Buskerud	5 %	5 %	59 %
Finnmark - Finnmark - Finnmarkku	2 %	1 %	33 %
Innlandet	7 %	7 %	58 %
Møre og Romsdal	5 %	4 %	48 %
Nordland - Nordlândia	6 %	7 %	67 %
Oslo	11 %	10 %	52 %
Rogaland	9 %	10 %	62 %
Telemark	3 %	3 %	56 %
Troms - Romsa - Tromssa	4 %	4 %	59 %
Trøndelag - Tröndelage	9 %	9 %	53 %
Vestfold	4 %	5 %	65 %
Vestland	12 %	12 %	57 %
Østfold	5 %	5 %	65 %
Landsdel			
Oslo-området	23 %	23 %	56 %
Øst-Norge	24 %	25 %	61 %
Sør- og Vest-Norge	31 %	30 %	56 %
Midt- og Nord-Norge	22 %	22 %	56 %
Barnehagestørrelse			
< 26 barn	14 %	12 %	49 %
26 – 50 barn	31 %	34 %	64 %
51 – 75 barn	28 %	31 %	62 %
> 75 barn	20 %	21 %	59 %
Landsdel			
Oslo-området	23 %	23 %	56 %
Øst-Norge	24 %	25 %	61 %
Sør- og Vest-Norge	31 %	30 %	56 %
Midt- og Nord-Norge	22 %	22 %	56 %
Kommunestørrelse			
< 5.000 innbyggere	12 %	11 %	54 %
5.000 – 19.999 innbyggere	22 %	21 %	56 %
≥ 20.000 innbyggere	67 %	68 %	58 %
Sentralitet			
Minst sentrale	21 %	19 %	52 %
Mellomsentrale	38 %	39 %	59 %
Mest sentrale	41 %	42 %	58 %

Selv om svarprosenten gjennomgående er høy, ser vi at det er en viss variasjon mellom ulike grupper av barnehagestyrere. Svarvilligheten er betydelig lavere blant styrerne i Finnmark, men på grunn av høye svarprosjenter i de øvrige fylkene i Nord-Norge (og Trøndelag), er det liten forskjell i svarprosjent mellom de ulike landsdelene.

Vi merker oss også at barnehagestyrerne i de minst barnehagene (færre enn 26 barn) og de minst sentrale kommunene, svarer i noe mindre grad enn andre. Forskjellene er imidlertid ikke betydelige. Det samme gjelder eierskapsforhold, hvor det er liten forskjell i svarprosjent mellom barnehagestyrere i henholdsvis private og kommunale barnehager.

Stort sett er det høye og jevne svarrater for alle undergrupper i årets undersøkelse. Samlet sett anser vi derfor representativiteten i årets undersøkelse som svært god.

2.4.3 Barnehageeier

Som vist i tabell 4 var den samlede svarprosjenten for barnehageeiere 59 prosent i årets undersøkelse. Tabell 7 viser svarprosjenten for barnehageeier, brutt ned på et utvalg av bakgrunnsvariabler.

Tabell 7: Svarprosent barnehageeier, brutt ned på fylke, antall barnehager eid, landsdel, kommunestørrelse og sentralitet³

	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Svarprosent
Total	N=649	N=380	59 %
Eierskap			
Kommunal	23 %	29 %	74 %
Privat	77 %	71 %	54 %
Fylkenavn			
Agder	8 %	7 %	50 %
Akershus	9 %	9 %	60 %
Buskerud	5 %	5 %	58 %
Finnmark - Finnmarkku - Finmarkku	2 %	1 %	42 %
Innlandet	9 %	10 %	64 %
Møre og Romsdal	6 %	6 %	55 %
Nordland - Nordlândia	7 %	7 %	57 %
Oslo	11 %	9 %	47 %
Rogaland	7 %	8 %	66 %
Telemark	3 %	3 %	63 %
Troms - Romsa - Tromssa	3 %	4 %	67 %
Trøndelag - Tröndelage	9 %	10 %	64 %
Vestfold	4 %	3 %	48 %
Vestland	12 %	13 %	64 %
Østfold	5 %	6 %	62 %
Landsdel			
Oslo-området	20 %	18 %	53 %
Øst-Norge	26 %	27 %	60 %
Sør- og Vest-Norge	33 %	33 %	60 %
Midt- og Nord-Norge	21 %	22 %	60 %
Antall barnehager eid			
1 barnehage	72 %	67 %	54 %
2 – 3 barnehager	9 %	8 %	53 %
4 – 15 barnehager	13 %	17 %	76 %
> 15 barnehager	5 %	8 %	86 %
Kommunestørrelse			
< 5.000 innbyggere	12 %	14 %	65 %
5.000 – 19.999 innbyggere	23 %	24 %	60 %
≥ 20.000 innbyggere	64 %	62 %	57 %
Sentralitet			
Minst sentrale	21 %	22 %	62 %
Mellomsentrale	45 %	46 %	60 %
Mest sentrale	35 %	32 %	55 %

³ Av personvern hensyn viser vi ikke svarprosenten til barnehageeier i Svalbard i denne tabellen.

Blant barnehageeierne merker vi oss av svarvilligheten er klart høyere blant de offentlige barnehageeierne, hvor 74 prosent av de inviterte har svart på undersøkelsen, mot 54 prosent av de private barnehageeierne.

Det er også enkelte forskjeller i svarvillighet avhengig av geografi. Barnehageeierne lokalisert i Finnmark, Oslo, Vestfold og Agder har en svarprosent på mellom 42 og 50 prosent. For de øvrige fylkene ligger svarprosent på mellom 55 og 67 prosent – hvor av barnehageeierne i Troms er de som oftest svarer. På landsdelsnivå ligger Oslo-området noe lavere enn de øvrige landsdelene.

Majoriteten av barnehageeierne i vårt utvalg eier én barnehage. Eierne i denne gruppen har en svarprosent på 54 prosent, mens de som eier 2-3 barnehager har 53 prosent. De større eierne, som enten eier mellom 4 og 15 barnehager, eller flere, har klart høyere svarprosent enn de mindre eierne.

Barnehageeiere lokalisert i små og mindre sentrale kommuner har høyere svarprosent enn barnehageeiere i større og mer sentrale kommuner.

Samlet sett er svarprosenten som nevnt god, og vi anser representativiteten som akseptabel.

I all kommunikasjon med barnehageeier ble det spesifisert at undersøkelsen skulle besvares av a) en leder for virksomheten som eier barnehagen/barnehagene, og som har god kjennskap til virksomhetens arbeid som barnehageeier, b) leder for kommunens oppgaver som barnehageeier eller en annen i ledelsen med inngående kjennskap til kommunens arbeid på dette området.

For å få mer kunnskap om hvem som besvarte undersøkelsen, ble barnehageeierne innledningsvis spurt om hvem som svarte. Fordelingen vises i tabell 8 på neste side.

Tabell 8: Hvem svarer på vegne av barnehageeier? Flere kryss mulig.

	Administrativt ansatt hos privat barnehageeier	Annet	Ansatt hos kommunal barnehageeier	Eier av privat barnehage	Faglig ansvarlig i en region	Styreleder for en eller flere barnehager	Styrer i en eller flere barnehager
Totalt (n=377)	7 %	7 %	24 %	38 %	1 %	12 %	32 %
Eierskap							
Kommunal (n=109)	0 %	14 %	83 %	2 %	4 %	2 %	3 %
Privat (n=268)	9 %	4 %	0 %	53 %	0 %	16 %	44 %
Antall barnehager eid							
1 barnehage (n=253)	6 %	4 %	2 %	51 %	0 %	15 %	46 %
2 – 3 barnehager (n=31)	6 %	16 %	58 %	23 %	0 %	13 %	13 %
4 – 15 barnehager (n=64)	6 %	14 %	73 %	6 %	5 %	2 %	2 %
> 15 barnehager (n=29)	10 %	7 %	69 %	10 %	3 %	10 %	0 %
Landsdel							
Oslo-området (n=69)	6 %	4 %	22 %	33 %	0 %	17 %	35 %
Øst-Norge (n=100)	7 %	7 %	22 %	42 %	3 %	11 %	28 %
Sør- og Vest-Norge (n=125)	6 %	7 %	25 %	39 %	1 %	11 %	31 %
Midt- og Nord-Norge (n=82)	9 %	6 %	28 %	35 %	1 %	10 %	38 %
Kommunestørrelse							
< 5.000 innbyggere (n=52)	4 %	8 %	63 %	17 %	2 %	8 %	17 %
5.000 – 19.999 innbyggere (n=90)	2 %	8 %	29 %	37 %	2 %	11 %	38 %
≥ 20.000 innbyggere (n=234)	9 %	6 %	14 %	43 %	1 %	13 %	34 %
Sentralitet							
Minst sentrale (n=82)	5 %	7 %	51 %	24 %	2 %	12 %	22 %
Mellomsentrale (n=173)	7 %	6 %	19 %	46 %	1 %	10 %	33 %
Mest sentrale (n=121)	7 %	7 %	13 %	36 %	1 %	15 %	39 %

På dette spørsmålet var det mulig å krysse av på flere alternativer. Svarene summerer derfor ikke til 100 prosent. Med tanke på svaralternativene som var tilgjengelig, er det naturlig nok tydelige forskjeller i svargivingen hos henholdsvis private og kommunale barnehageeiere. I førstnevnte gruppe var det oftest eier selv som svarte, men vi ser at i mange tilfeller ble svargivingen delegert til styrer. Basert på kommunikasjon med respondentene under datainnsamlingsperioden er vårt inntrykk at undersøkelsen ble delegert til styrer, fordi barnehageeier eller styrer selv vurderte styrer som best egnet til å besvare undersøkelsen.⁴

Blant de offentlige barnehagene var det stort sett ansatte hos kommunal barnehageeier som svarte.⁵

De øvrige tallene påvirkes i stor grad av underliggende forhold. Eksempelvis er det sjelden kommunale barnehageeiere kun eier én barnehage. Dermed er også sjelden at «ansatt hos kommunal barnehageeier» er den som har svart for «antall barnehager eid – 1 barnehage». Distribusjonen her er nyttig å ha med seg videre i lesingen av denne rapporten. Når tall i temakapitlene for eksempel brytes ned på antall barnehager eid, vil svarene knyttet til «1 barnehage» stort sett være fra private barnehageeiere.

⁴ For enkeltstående private barnehager forekommer det også at eier og styrer er samme person.

⁵ Vi merker oss at noen få respondenter som svarte på vegne av kommunal barnehageeier, oppgir at de er eier av privat barnehage. Vi har undersøkt respondentene det gjelder, og dette er med stor sannsynlighet en feilavkrysning

2.4.4 Barnehagemyndighet

Som vist i tabell 4 var den samlede svarprosenten for barnehagemyndighet 84 prosent i årets undersøkelse. Tabell 9 viser svarprosenten for barnehagemyndighet, brutt ned på et utvalg av bakgrunnsvariabler.

Tabell 9: Svarprosent barnehagemyndighet, brutt ned på fylke, landsdel, kommunestørrelse og sentralitet

	Bruttoutvalg	Nettutvalg	Svarprosent
Total	N=371	N=311	84 %
Fylkenavn			
Agder	7 %	7 %	84 %
Akershus	6 %	6 %	90 %
Buskerud	5 %	6 %	100 %
Finnmark - Finnmark - Finnmark	5 %	4 %	67 %
Innlandet	12 %	12 %	84 %
Møre og Romsdal	7 %	8 %	89 %
Nordland - Nordland	11 %	10 %	78 %
Oslo	4 %	5 %	94 %
Rogaland	6 %	6 %	78 %
Telemark	5 %	5 %	94 %
Troms - Troms - Troms	6 %	5 %	76 %
Trøndelag - Trøndelag	10 %	10 %	84 %
Vestfold	2 %	1 %	67 %
Vestland	12 %	12 %	86 %
Østfold	3 %	3 %	75 %
Landsdel			
Oslo-området	10 %	11 %	92 %
Øst-Norge	26 %	27 %	87 %
Sør- og Vest-Norge	32 %	32 %	85 %
Midt- og Nord-Norge	32 %	30 %	78 %
Kommunestørrelse			
< 5.000 innbyggere	47 %	44 %	78 %
5.000 – 19.999 innbyggere	31 %	32 %	88 %
≥ 20.000 innbyggere	22 %	24 %	90 %
Sentralitet			
Minst sentrale	57 %	54 %	80 %
Mellomsentrale	32 %	33 %	87 %
Mest sentrale	11 %	13 %	95 %

Det er enkelte forskjeller i svarvillighet, avhengig av geografi. Barnehagemyndighetene i Finnmark og Vestfold har begge en svarprosent på 67 prosent. For de øvrige fylkene ligger svarprosenten på mellom 76 og 100 prosent. Bryter man ned på landsdel er svarprosenten alt i alt forholdsvis lav, og varierer fra 78 prosent i Midt- og Nord-Norge til 92 prosent i Oslo-området. Ellers ser vi at større og mer sentrale kommuner, er mer svarvillige enn små og mindre sentrale kommuner.

Samlet sett anser vi både svarprosenten og representativiteten som svært god.

2.5 Representativitet

Representativitet i en utvalgsundersøkelse handler om i hvilken grad nettoutvalget gjenspeiler populasjonen på sentrale kjennetegn. I dette prosjektet er det enten fulltelling, eller trukket et tilfeldig, stratifisert bruttoutvalg basert på hele populasjonen, noe som i utgangspunktet legger til rette for et representativt utvalg. Eventuelle avvik i representativitet oppstår dermed som følge av skjevt fordelt frafall i datainnsamlingen. Det vil si at svarprosenten varierer mellom ulike undergrupper av respondenter.

Gjennom kapittel 2.4 er svarprosenten for ulike undergrupper innenfor undersøkelsens målgrupper presentert og diskutert. Vi observerer at svarprosenten varierer mellom ulike undergrupper av respondenter. Slike variasjoner kan indikere systematisk frafall dersom bestemte grupper er over- eller underrepresentert i nettoutvalget sammenlignet med forventet fordeling.

Forskjeller mellom forventede og observerte antall svar er derfor analysert ved hjelp av χ^2 -tester.⁶ Analysene viser at innenfor de fleste bakgrunnsvariablene er avvikene små og ikke statistisk signifikante, noe som tyder på at frafallet i hovedsak er tilfeldig langs disse dimensjonene. Det er to undergrupper hvor det påvises statistisk signifikante forskjeller, som indikerer systematisk frafall og en viss skjevhet i nettoutvalget: «Barnehagestørrelse» i undersøkelsen til barnehagestyrerne, og «Antall barnehager eid» i undersøkelsen til barnehageeierne.

Som vist i tabell 6 var svarprosenten klart lavere blant barnehagestyrerne ved de minste barnehagene, mens barnehageeierne som eide mange barnehager, hadde høyere svarvillighet enn eierne av få barnehager (ref. tabell 7). Den underliggende tendensen er dermed lik for begge de to målgruppene: Større enheter, enten i form av at du styrer en barnehage med mange barn, eller ved at du er eier for mange barnehager, påvirker svarvilligheten i undersøkelsen positivt. Analyser som presenterer overordnede tall for målgruppene barnehagestyrer og barnehageeier, er altså noe mer preget av større enheters oppfatninger og virkelighetsforståelse, enn mindre.

For alle de øvrige bakgrunnsvariablene er forskjellene ikke-signifikante, samlet sett vurderes nettoutvalget derfor som forholdsvis representativt for populasjonen (se tabell 10).

Tabell 10: Kjikvadrattester for avvik mellom forventede og observerte fordelinger

	Barnehagestyrer	Barnehageeier	Barnehagemyndighet
<i>Fylkesnavn</i>	0,68247	0,98164	0,99965
<i>Landsdel</i>	0,78646	0,84527	0,82993
<i>Kommunestørrelse</i>	0,80388	0,65419	0,52330
<i>Sentralitet</i>	0,35792	0,62893	0,53526
<i>Barnehagestørrelse</i>	0,03844**		
<i>Antall barnehager eid</i>		0,01436**	

* = signifikant på 10%-nivå, ** = signifikant på 5%-nivå, *** = signifikant på 1%-nivå

⁶ χ^2 -tester ble gjennomført i Excel ved bruk av funksjonen KJI.KVADRAT.TEST (Pearson χ^2), basert på observerte og forventede frekvenser i krysstabeller.

3 Personvern

Dette kapittelet handler om personvern i barnehagene. I kapittelet presenterer vi barnehagestyrernes og barnehageeierne svar på ulike spørsmål som omhandler vurdering av personvern ved bruk av digitale gratisløsninger, samt bruk av kompetansepakke om personvern fra Utdanningsdirektoratet og andre nettressurser.

3.1 Innledning

Personvernregelverket, som inkluderer personvernforordningen (GDPR) og personopplysningsloven, gir føringer for hvordan personopplysninger skal behandles. Regelverket bygger på prinsipper som lovlighet, rettferdighet og åpenhet, og krever at kun nødvendige data samles inn med et tydelig formål. Opplysningene skal være korrekte, beskyttet og slettes når de ikke lenger er nødvendige.

I barnehagesektorens arbeid med personvern har nasjonale myndigheter ansvar for å sikre gode rammebetingelser, et robust regelverk og tilstrekkelig støtte til sektoren. Barnehageeier er ansvarlig for å etablere systemer som sikrer etterlevelse av regelverket, og for å ha nødvendig og relevant kompetanse i sine barnehager, samt tilby kompetanseutvikling til ansatte for å ivareta sitt samfunnsmandat (Kunnskapsdepartementet, 2023a). Regjeringens strategi for digital kompetanse og infrastruktur i barnehage og skole fra 2023 fremhever viktigheten av en tydelig personvernkultur for valg og bruk av digitale løsninger i barnehager. Strategiens hovedmål er blant annet at ansatte i barnehagesektoren har profesjonsfaglig digital kompetanse til å oppfylle intensjonene i rammeplan for barnehage. Teknologisk kapasitet og kompetanse må derfor styrkes kontinuerlig for å sikre en trygg digitalisering i barnehagesektoren (Kunnskapsdepartementet, 2023a).

Datatilsynet har ansvar for å gi råd og veiledning knyttet til personvern. For å styrke personvernkompetansen spesifikt innenfor barnehagesektoren, lanserte Utdanningsdirektoratet i februar 2022 en kompetansepakke for personvern i barnehagen som er rettet mot barnehageeiere, -styrere og -ansatte. Spørreundersøkelsen fra året kompetansepakken ble innført viste at 14,5 prosent av barnehagene som deltok i undersøkelsen benyttet kompetansepakken, mens 60 prosent av barnehagestyrene mente den passet godt inn i personalets planleggingstid og møtearenaer (Naper et al., 2024). Utdanningsdirektoratet har også fått i oppdrag å utvikle en handlingsplan for informasjonssikkerhet og personvern i barnehage i samarbeid med KS. Økt kunnskap om barnehagesektorens behov kan bidra som kunnskapsgrunnlag inn i arbeidet med handlingsplanen, og til å tilpasse og videreutvikle eksisterende veiledning til sektoren. I årets Spørsmål til Barnehage-Norge har vi derfor stilt spørsmål om hvordan barnehageeiere og -styrere opplever dagens veiledning om personvern fra

Utdanningsdirektoratet, slik som kompetansepakkepakken for personvern, samt hvilke behov sektoren har for ytterligere veiledning innen personvern og informasjonssikkerhet.

3.2 Bruk av digitale gratisløsninger

I spørreundersøkelsen fikk barnehagestyrerne spørsmål om de bruker digitale gratisløsning i sitt arbeid i barnehagen. Det ble spesifisert at man med digitale gratisløsninger mener apper eller andre digitale løsninger som er gratis å ta i bruk. Totalt var det 809 barnehagestyrere som svarte på dette spørsmålet, hvorav 63 prosent svarer «nei», og 37 prosent svarer «ja».

Det er en noe større andel av barnehagestyrerne i kommunale barnehager som svarer «ja» på spørsmålet om bruk av digitale gratisløsninger enn det som er tilfelle for barnehagestyrerne i private barnehager. Det er ingen tydelige forskjeller i svarene basert på barnehagens eller kommunens størrelse, landsdel eller sentralitet.

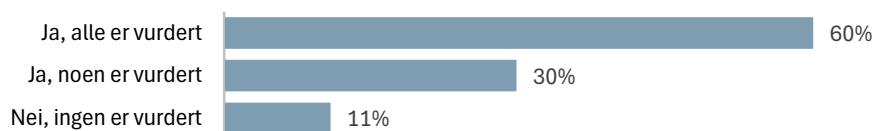
Tabell 11: Barnehagestyrerne svar på spørsmålet «Bruker dere digitale gratisløsninger i deres arbeid i barnehagene» fordelt på kommunale og private barnehager. Prosent.

	Ja	Nei
Total (n=809)	37 %	63 %
Målgruppe		
Barnehageleder (n=809)	37 %	63 %
Kommunal (n=418)	41 %	59 %
Privat (n=391)	32 %	68 %

3.3 Vurdering av digitale gratisløsninger

Barnehagestyrerne som svarte «ja» på spørsmålet om bruk av digitale gratisløsninger, fikk videre spørsmål om de digitale gratisløsningene er vurdert av barnehageeier med tanke på etterlevelse av personvernregelverket. Det var 250 barnehagestyrere som svarte på dette spørsmålet, og som vist i figuren under svarer 60 prosent «ja, alle er vurdert», 30 prosent svarer at noen av løsningene er vurdert og 11 prosent oppgir at ingen av gratisløsningene som blir brukt i barnehagen er vurdert av barnehageeier.

Figur 2: Svar fra barnehagestyrerne på spørsmålet «Er de digitale gratisløsningene vurdert av barnehageeier med tanke på etterlevelse av personvernregelverket» (n=250)? Prosent.

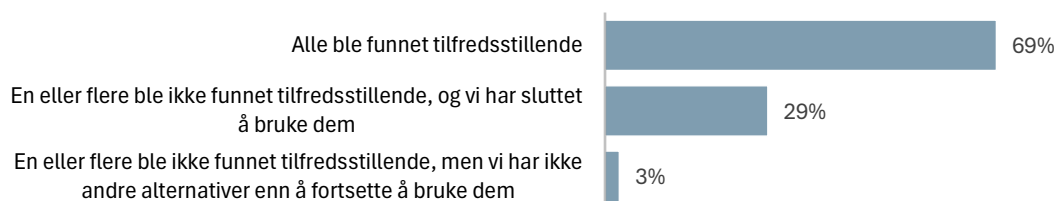
Fordelt på private og kommunale barnehager, er det relativt lik andel barnehagestyrere som svarer «ja, alle er vurdert» på dette spørsmålet. Det er samtidig en noe større andel av barnehagestyrerne i private barnehager enn kommunale barnehager som svarer «nei, ingen er vurdert». Det er også en større andel barnehagestyrere i Oslo-området som svarer «ja, alle er vurdert», sammenlignet med barnehagestyrere i andre deler av landet.

Tabell 12: Barnehagestyrernes svar på spørsmålet «Er de digitale gratisløsningene vurdert av barnehageeier med tanke på etterlevelse av personvernregelverket» fordelt på kommunale og private barnehager og landsdel. Prosent.

	Ja, alle er vurdert	Ja, noen er vurdert	Nei, ingen er vurdert
Total (n=250)	60 %	30 %	11 %
Målgruppe			
Barnehageleder (n=250)	60 %	30 %	11 %
Kommunal (n=135)	61 %	36 %	4 %
Privat (n=115)	58 %	23 %	19 %
Landsdel			
Oslo-området (n=62)	71 %	18 %	11 %
Øst-Norge (n=66)	62 %	27 %	11 %
Sør- og Vest-Norge (n=75)	57 %	31 %	12 %
Midt- og Nord-Norge (n=47)	45 %	47 %	9 %

Barnehagestyrerne som svarte at alle eller noen av de digitale gratisløsningene i bruk i barnehagen er vurdert av barnehageeier, fikk et oppfølgingsspørsmål angående hva som ble utfallet av vurderingene. Som fremstilt i Figur 3, svarer et klart flertall av respondentene (69 prosent) at alle gratisløsningene ble vurdert som tilfredsstillende sett opp mot krav i personvernregelverket. 29 prosent svarer at en eller flere av de vurderte gratisløsningene ikke var tilfredsstillende, og at barnehagen har sluttet å bruke disse. Tre prosent av barnehagestyrerne svarer at en eller flere løsninger ikke ble funnet tilfredsstillende, men at barnehagen ikke har andre alternativer enn å fortsette å bruke dem.

Figur 3: Svar fra barnehagestyrene på spørsmålet «Hva ble utfallet av disse vurderingene?» (n=199). Prosent.

Som det går frem av Tabell 13, er det bare barnehagestyrere i små og relativt små barnehager (under 26 barn og mellom 26-50 barn) som svarer at «en eller flere ble ikke funnet tilfredsstillende, men vi har ikke andre alternativer enn å fortsette å bruke dem». Utenom dette ser ikke bakgrunnsvariabler som eierform, landsdel, kommunestørrelse eller sentralitet ut til å ha vesentlig betydning for barnehagestyreres svar på dette spørsmålet.

Tabell 13: Svar fra barnehagestyrerne på spørsmålet «Hva ble utfallet av disse vurderingene» fordelt på barnehagestørrelse. Prosent.

	Alle ble funnet tilfredsstillende	En eller flere ble ikke funnet tilfredsstillende, og vi har sluttet å bruke dem	En eller flere ble ikke funnet tilfredsstillende, men vi har ikke andre alternativer enn å fortsette å bruke dem
Total (n=199)	69 %	29 %	3 %
Barnehagestørrelse			
< 26 barn (n=20)	60 %	35 %	5 %
26 – 50 barn (n=77)	62 %	32 %	5 %
51 – 75 barn (n=59)	78 %	22 %	0 %
> 75 barn (n=40)	75 %	25 %	0 %

3.4 Bruk av Udirs kompetansepakke om personvern i barnehagen

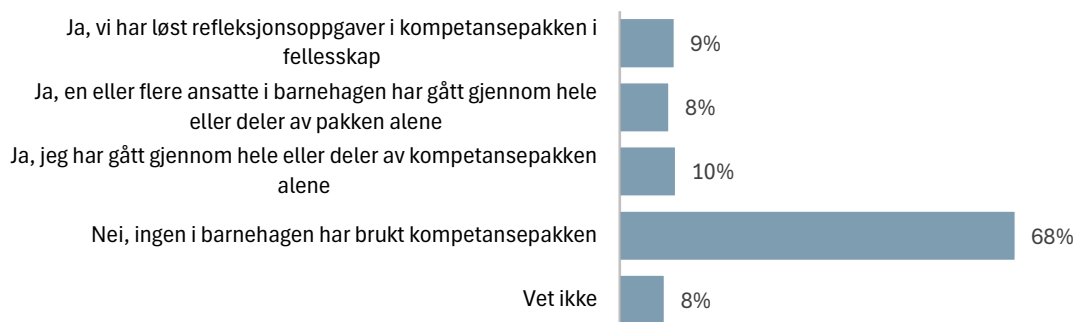
I 2022, da kompetansepakken for personvern i barnehagen ble lansert, ble barnehagestyrere spurt om de brukte Udirs kompetansepakke om personvern i barnehagen. Som nevnt innledningsvis i dette kapittelet svarte totalt 14,5 prosent av barnehagestyrerne «ja» på dette spørsmålet i 2022. 54,5 prosent av barnehagestyrerne svarte «nei, men vi kjenner til kompetansepakken» og 31 prosent svarte at de ikke kjente til kompetansepakken⁷ (Naper et al., 2022). Det var ikke store forskjeller på svar fra barnehagestyrerne i henholdsvis private og kommunale barnehager.

I spørreundersøkelsen for 2025 fikk barnehagestyrene på nytt spørsmål om barnehagen har tatt i bruk kompetansepakken for personvern i barnehagen som ligger tilgjengelig på kompetanse.udir.no. Av 889 barnehagestyrere, svarer tre av fire (76 prosent) at ingen i barnehagen har brukt denne kompetansepakken⁸. Svarfordelingen på dette spørsmålet fordeler seg i all hovedsak likt på barnehagestyrerne på tvers av eierskap, barnehagestørrelse, landsdel, kommunestørrelse og sentralitet.

⁷ N=738

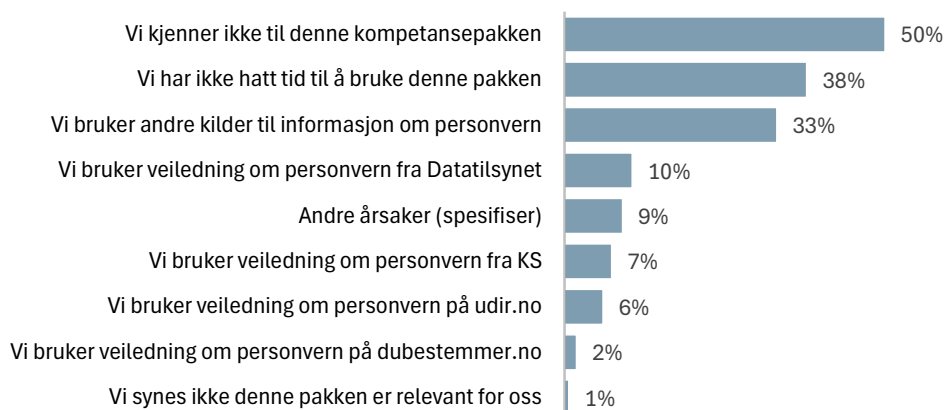
⁸ Dette er inkludert respondentene som svarte «vet ikke» på dette spørsmålet. 68 % av styrerne svarte «nei, ingen i barnehagen har brukt kompetansepakken, og 8 % av styrerne svarte «vet ikke».

Figur 4: Svar fra barnehagestyrerne på spørsmålet «Har du/dere tatt i bruk kompetansepakken for personvern i barnehagen som ligger på kompetanse.udir.no» (n=889). Prosent.

Barnehagestyrerne som svarte at de ikke har brukt kompetansepakken, fikk et oppfølgingsspørsmål om hva som er årsaken til at de ikke har tatt denne i bruk. Det var mulig å velge flere svaralternativer. Halvparten av styrerne svarer at de ikke kjenner til kompetansepakken, mens nesten to av fem (38 prosent) svarer at de ikke har hatt tid til å bruke kompetansepakken. En av tre svarer også at barnehagen bruker andre kilder til informasjon om personvern. En av ti viser til at de bruker veiledning om personvern fra Datatilsynet. Noen barnehagestyrere svarer at det er «andre årsaker» til at de ikke har tatt i bruk kompetansepakken, og fikk utdype dette i et åpent tekstfelt. Hoveddelen av barnehagestyrerne svarer her at de har egne kompetansepakker i barnehagekjeden eller at de bruker veiledning og opplæring i regi av kommunen eller Private Barnehagers Landsforbund (PBL).

Figur 5: Svar fra barnehagestyrerne på spørsmålet «Hva er årsakene til at dere ikke har brukt kompetansepakken for personvern i barnehagen som ligger på kompetanse.udir.no» (n=601). Prosent.⁹

Som det går frem av Tabell 14, er det særlig styrerne i de minste barnehagene (<26 barn eller 26-50 barn) som oppgir at de ikke har hatt tid til å bruke kompetansepakken, eller at de ikke kjenner til kompetansepakken.

⁹ Barnehagestyrerne kunne på dette spørsmålet krysse av for flere svaralternativ.

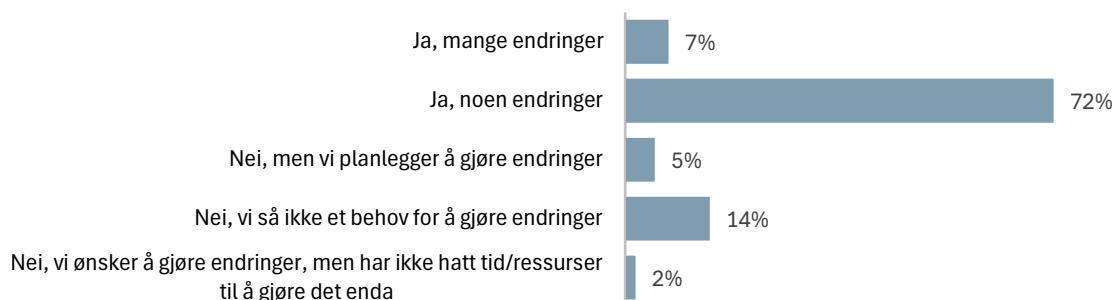
Tabell 14: Svar fra barnehagestyrerne på spørsmålet «Hva er årsakene til at dere ikke har brukt kompetansepakken for personvern i barnehagen som ligger på kompetanse.udir.no» fordelt på barnehagestørrelse. Prosent.

	Andre årsaker	Vi bruker andre kilder til informasjon om personvern	Vi bruker veiledning om personvern fra Datatilsynet	Vi bruker veiledning om personvern fra KS	Vi bruker veiledning om personvern på dubestemmer.no	Vi bruker veiledning om personvern på udir.no	Vi har ikke hatt tid til å bruke denne pakken	Vi kjenner ikke til denne kompetansepakken	Vi synes ikke denne pakken er relevant for oss
Totalt (n=601)	9 %	33 %	10 %	7 %	2 %	6 %	38 %	50 %	1 %
Barnehagestørrelse									
< 26 barn (n=75)	4 %	31 %	13 %	9 %	1 %	5 %	47 %	48 %	3 %
26 – 50 barn (n=207)	9 %	29 %	9 %	6 %	2 %	6 %	41 %	57 %	0 %
51 – 75 barn (n=182)	9 %	31 %	11 %	7 %	2 %	7 %	34 %	44 %	1 %
> 75 barn (n=123)	12 %	45 %	11 %	9 %	2 %	7 %	31 %	46 %	1 %

3.5 Endring av praksis

Barnehagestyrerne som svarte at de eller andre i barnehagen har benyttet Udirs kompetansepakke om personvern (se figur 4 i avsnitt 3.4), ble bedt om å svare på om barnehagen har endret praksis for hvordan de ivaretar personvernet til barna etter å ha brukt kompetansepakken. Nesten tre av fire svarer at de har gjort «noen endringer», mens 14 prosent svarer at man ikke har sett behov for å gjøre endringer.

Figur 6: Svar fra barnehagestyrerne på spørsmålet «Har dere endret praksis for hvordan dere ivaretar personvernet til barna etter å ha brukt kompetansepakken» (n=218). Prosent.

Nærmere analyser viser at det er en større andel av barnehagestyrerne i små kommuner, sammenlignet med mellomstore og store kommuner, som svarer at man ikke så behov for å gjøre endringer. Det er samtidig også en større andel barnehagestyrere i de små kommunene som svarer at det er gjort «mange endringer» i praksis etter at barnehagen har brukt kompetansepakken fra Udir. Vi merker oss samtidig at det er 146 barnehagestyrere i store kommuner som har svar på dette spørsmålet, mens det er 53 barnehagestyrere fra mellomstore kommuner og 19 barnehagestyrere fra små kommuner som har svart på spørsmålet. De store forskjellene i antall respondenter i disse respondentgruppene, gjør at svarene ikke nødvendigvis er sammenlignbare.¹⁰

¹⁰ Når det er få respondenter, vil enkeltrespondenter sine svar få større prosentvis utslag på svarfordelingen, enn når antallet respondenter er større. Dette vanskeliggjør i noen tilfeller sammenligning på tvers av respondentgruppene.

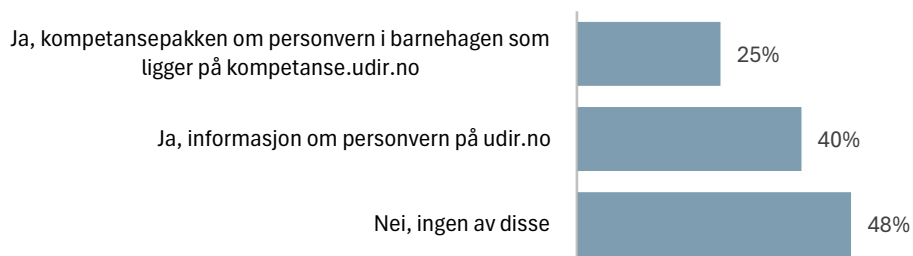
Tabell 15: Svar fra barnehagestyrerne på spørsmålet «Har dere endret praksis for hvordan dere ivaretar personvernet til barna etter å ha brukt kompetansepakken» fordelt på kommunestørrelse. Prosent.

	Ja, mange endringer	Ja, noen endringer	Nei, men vi planlegger å gjøre endringer	Nei, vi så ikke et behov for å gjøre endringer	Nei, vi ønsker å gjøre endringer, men har ikke hatt tid/ressurser til å gjøre det enda
Total (n=218)	7 %	72 %	5 %	14 %	2 %
Kommunestørrelse					
< 5.000 innbyggere (n=19)	16 %	53 %	5 %	26 %	0 %
5.000 – 19.999 innbyggere (n=53)	8 %	72 %	4 %	11 %	6 %
≥ 20.000 innbyggere (n=146)	6 %	74 %	5 %	14 %	1 %

3.6 Bruk av Udirs kompetansepakke og andre nettressurser blant barnehageeiere

Barnehageeierne som deltok i spørreundersøkelsen, fikk spørsmål om hvorvidt de på barnehageeiernivå benytter informasjonen på udir.no om personvern og/eller Udirs kompetansepakke om personvern i barnehagen (man kunne velge begge disse svaralternativene). Som det går frem av Figur 7, svarer omtrent halvparten av barnehageeierne at de verken bruker kompetansepakken eller annen informasjon om personvern på Udir sine nettsider.

Figur 7: Svar fra barnehageeiere på spørsmålet «Benytter dere på barnehageeiernivået informasjonen på udir.no om personvern og/eller kompetansepakken om personvern i barnehagen som ligger på kompetanse.udir.no» (n=331). Prosent.

Som det går frem av Tabell 16, er det en større andel kommunale enn private barnehageeiere som svarer at de benytter informasjon om personvern på udir.no. Det er ikke vesentlige variasjoner i bruk av kompetansepakken om personvern fra Udir basert på eierskap: omtrent en av fire både private og kommunale barnehageeiere oppgir at de benytter denne. Halvparten av private barnehageeiere oppgir at de ikke bruker verken informasjon på udir.no eller kompetansepakke om personvern fra Udir, mens 44 prosent av de kommunale barnehageeierne svarer det samme.

Analysene viser videre at det er en større andel barnehageeiere i små kommuner og i mindre sentrale områder som oppgir at de benytter informasjon om personvern på udir.no, sammenlignet med barnehageeiere i større kommuner og i mer sentrale områder. Det er også en større andel barnehageeiere i Oslo-området og på Sør-Vestlandet som benytter kompetansepakken om personvern fra Udir, sammenlignet med andre landsdeler.

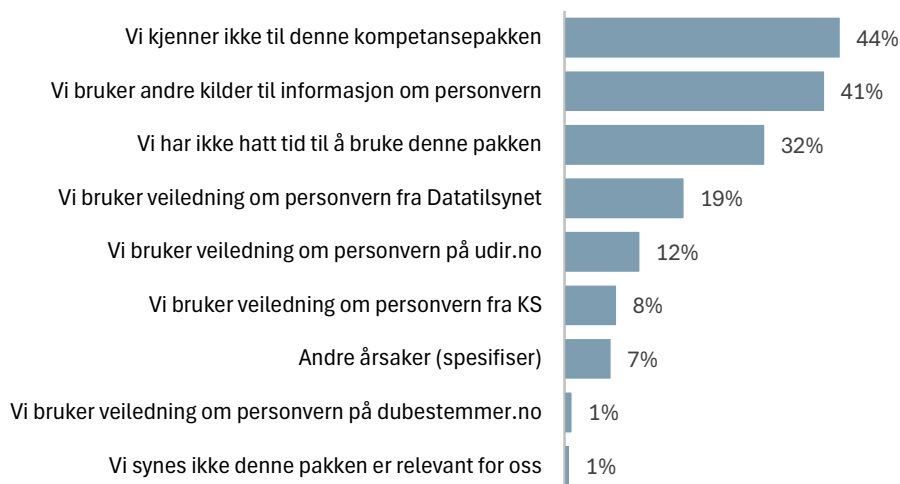
Tabell 16: Svar fra barnehageeierne på spørsmålet «Benytter dere på barnehageeiernivået informasjonen på udir.no om personvern og/eller kompetansepakken om personvern i barnehagen som ligger på kompetanse.udir.no» fordelt på bakgrunnsvariablene. Prosent.

	Ja, informasjon om personvern på udir.no	Ja, kompetansepakken om personvern i barnehagen som ligger på kompetanse.udir.no	Nei, ingen av disse
Totalt (n=331)	40 %	25 %	48 %
Målgruppe			
Barnehageeier (n=331)	40 %	25 %	48 %
Kommunal (n=106)	48 %	25 %	44 %
Privat (n=235)	36 %	26 %	50 %
Antall barnehager eid			
1 barnehage (n=211)	37 %	27 %	48 %
2 – 3 barnehager (n=30)	40 %	17 %	60 %
4 – 15 barnehager (n=61)	48 %	28 %	41 %
> 15 barnehager (n=29)	38 %	21 %	52 %
Landsdel			
Oslo-området (n=57)	37 %	28 %	51 %
Øst-Norge (n=86)	38 %	15 %	55 %
Sør- og Vest-Norge (n=115)	41 %	32 %	42 %
Midt- og Nord-Norge (n=73)	41 %	25 %	49 %
Kommunestørrelse			
< 5.000 innbyggere (n=49)	59 %	24 %	41 %
5.000 – 19.999 innbyggere (n=84)	45 %	24 %	42 %
≥ 20.000 innbyggere (n=198)	32 %	26 %	53 %
Sentralitet			
Minst sentrale (n=77)	52 %	23 %	44 %
Mellomsentrale (n=156)	38 %	25 %	47 %
Mest sentrale (n=98)	32 %	28 %	54 %

Barnehageeierne som svarte at de ikke bruker kompetansepakken om personvern, fikk et oppfølgingsspørsmål om hva som er årsaken til dette.¹¹ 44 prosent av barnehageeierne svarer at de ikke kjenner til Udir sin kompetansepakke om personvern, 41 prosent svarer at «vi bruker andre kilder til informasjon om personvern», og omtrent en av fire svarer at de bruker Datatilsynet sin veiledning på området. Omtrent en av tre barnehageeiere svarer videre at de ikke har hatt tid til å bruke denne kompetansepakken.

¹¹ Det var mulig å velge flere svaralternativer på dette spørsmålet.

Figur 8: Svar fra barnehageeierne på spørsmålet «Hva er årsakene til at dere ikke har brukt kompetansepakken for personvern i barnehagen som ligger på kompetanse.udir.no» (n=242). Prosent.

Det er, som det går frem av Tabell 17, en større andel private barnehageeiere enn kommunale barnehageeiere som oppgir at de ikke kjenner til kompetansepakken om personvern fra Udir. Det er samtidig en større andel kommunale enn private eiere som oppgir at de ikke har hatt tid til å bruke kompetansepakken. Det er videre en klart større andel kommunale barnehageeiere som oppgir at de benytter veiledning om personvern fra KS og fra Datatilsynet. Svarene i spørreundersøkelsen viser også at det er en større andel barnehageeiere som eier kun én barnehage som ikke kjenner til Udirs kompetansepakke, sammenlignet med barnehageeierne som har flere barnehager. Her kan det bemerkes at de aller fleste barnehageeierne som har svart at de kun eier én barnehage, er private.

Tabell 17: Barnehageeiernes svar på spørsmålet "Hva er årsakene til at dere ikke har brukt kompetansepakken for personvern i barnehagen som ligger på kompetanse.udir.no?" fordelt på eierform og antall barnehager eid. Prosent.

	Andre årsaker (spesifiser)	Vi bruker andre kilder til informasjon om personvern	Vi bruker veiledning om personvern fra Datatilsynet	Vi bruker veiledning om personvern fra KS	Vi bruker veiledning om personvern på dubestemmer.no	Vi bruker veiledning om personvern på udir.no	Vi har ikke hatt tid til å bruke denne pakken	Vi kjenner ikke til denne kompetansepakken	Vi synes ikke denne pakken er relevant for oss
Totalt (n=242)	7 %	41 %	19 %	8 %	1 %	12 %	32 %	44 %	1 %
Målgruppe									
Barnehageeier (n=242)	7 %	41 %	19 %	8 %	1 %	12 %	32 %	44 %	1 %
Kommunal (n=78)	9 %	38 %	29 %	22 %	3 %	16 %	45 %	29 %	0 %
Privat (n=169)	7 %	43 %	14 %	2 %	1 %	10 %	26 %	51 %	1 %
Antall barnehager eid									
1 barnehage (n=152)	5 %	41 %	14 %	4 %	1 %	11 %	30 %	50 %	1 %
2–3 barnehager (n=24)	13 %	38 %	17 %	8 %	0 %	17 %	38 %	42 %	4 %
4–15 barnehager (n=44)	14 %	43 %	36 %	23 %	0 %	20 %	39 %	30 %	0 %
> 15 barnehager (n=22)	5 %	45 %	23 %	9 %	5 %	0 %	27 %	32 %	0 %

Syv prosent av barnehageeierne svarer at det er «andre årsaker» til at de ikke har tatt i bruk Udirs kompetansepakke, og fikk utdype dette i et åpent tekstfelt. Barnehageeierne viser her i hovedsak til at de benytter opplæring og veiledning fra kommunen, eller at barnehageeier eller PBL har egne kurs eller kompetansepakker på området.

3.7 Eiers oppfordringer til barnehagene om å bruke kompetansepakken

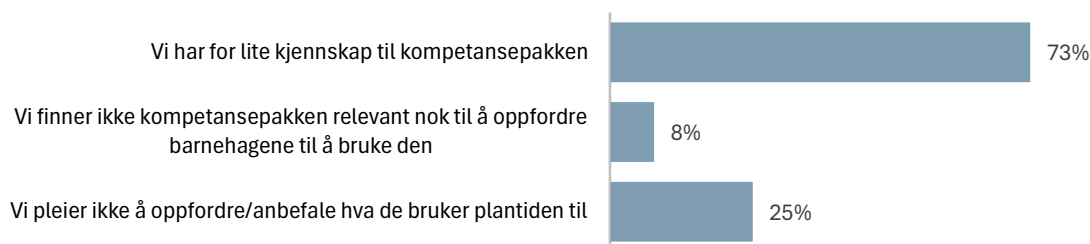
Barnehageeierne som deltok i spørreundersøkelsen, fikk spørsmål om de oppfordrer barnehagene til å benytte kompetansepakken om personvern i barnehagen i plantid/på planleggingsdager. Som det går frem av tabellen under, svarer under halvparten av barnehageeierne «ja» på dette spørsmålet. Andelen som svarer «ja» er lavere i Øst-Norge sammenlignet med de andre landsdelene.

Tabell 18: Barnehageeiernes svar på spørsmålet "Oppfordrer dere barnehagene til å benytte kompetansepakken om personvern i barnehagens plantid/på planleggingsdager" fordelt på landsdel. Prosent.

	Ja	Nei
Total (n=255)	43 %	57 %
Landsdel		
Oslo-området (n=42)	52 %	48 %
Øst-Norge (n=64)	28 %	72 %
Sør- og Vest-Norge (n=96)	46 %	54 %
Midt- og Nord-Norge (n=53)	47 %	53 %

Barnehageeierne som svarte «nei» på dette spørsmålet, fikk et oppfølgingsspørsmål om årsakene til at de ikke har oppfordret barnehagene til å bruke denne kompetansepakken. Omtrent tre av fire barnehageeiere svarer at årsaken er at de har for lite kjennskap til kompetansepakken (det var mulig å velge flere svaralternativer). En av fire barnehageeiere svarer videre at de ikke pleier å oppfordre eller anbefale hva barnehagene skal bruke plantiden til.

Figur 9: Barnehageeiernes svar på spørsmålet «Hva er årsakene til at dere ikke oppfordrer barnehagene til å benytte kompetansepakken om personvern i barnehagen i plantid / på planleggingsdager» (n=128). Prosent.

Hele 83 prosent av barnehageeierne i landsdelene Midt- og Nord Norge og i Øst-Norge oppgir lite kjennskap til kompetansepakken som årsak.¹²

3.8 Mer informasjon om personvern og informasjonssikkerhet – form og innhold

Både barnehageeierne og barnehagestyrerne fikk avslutningsvis et spørsmål om i hvilket format man ønsker veiledning fra Udir når det gjelder personvern og

¹² 60 prosent av barnehageeiere i Sør-Vest Norge og 70 prosent av barnehageeiere i Oslo-området svarer at manglende kjennskap er årsaken.

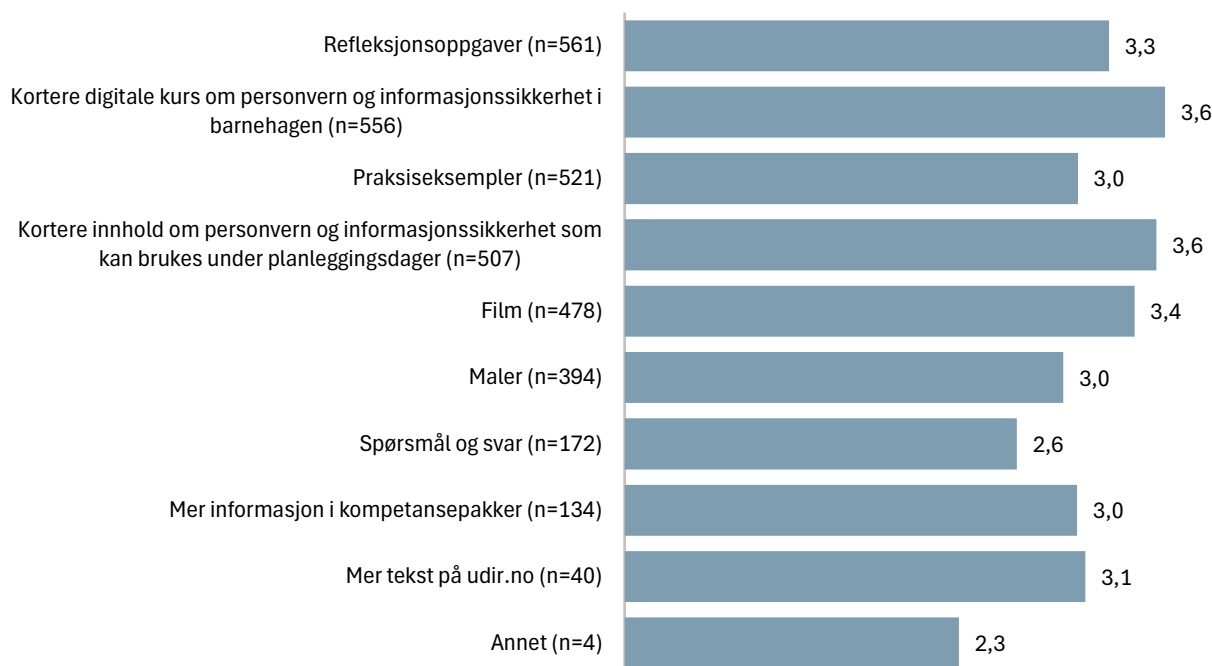
informasjonssikkerhet. Man kunne her velge opp til fem formater og rangere de i henhold til mest ønskelig og nedover i synkende rekkefølge (1-5, der 1 er mest ønskelig).

Både barnehageeiere og barnehagestyrere har rangert «kortere digitale kurs om personvern og informasjonssikkerhet i barnehagen» høyt. Det er også mange barnehagestyrere som rangert formatet «kortere innhold om personvern og informasjonssikkerhet som kan brukes under planleggingsdager» høyt. Videre har film-format blitt rangert høyt av både barnehageeiere og -styrere.

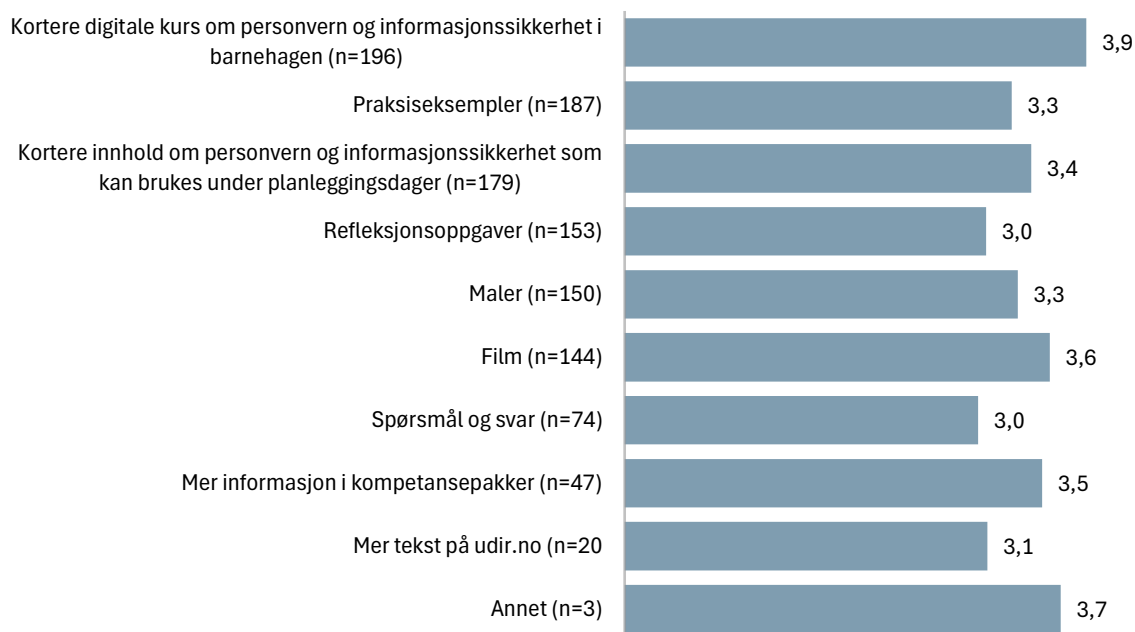
Samtidig ser vi av figurene under at det varierer hvor mange som har haket av for de ulike formatene, uavhengig av rangering. Eksempelvis kan man se at 394 barnehagestyrere har inkludert «maler» og at 521 styrere har inkludert «praksiseksempel» som ønskelige format, men at disse respondentene likevel ikke har rangert disse formatene like høyt i rekkefølgen fra 1-5. Den gjennomsnittlige rangeringen som fremgår av figurene under, bør derfor ses i sammenheng med hvor mange respondenter som har valgt det aktuelle formatet som et av sine foretrukne formater.

Som fremstilt i figur 11 er «annet» et svaralternativ som tre av barnehageeierne har rangert høyt. Den gjennomsnittlige rangeringen for dette formatet er derfor høyt sammenlignet med flere av de andre formatene. Samtidig er det kun noen få respondenter som har valgt dette som et av sine foretrukne formater. I spesifiseringen viser disse tre respondentene til bruk av kunstig intelligens, behov for frikjøp av tid og at man i stedet for veiledning ønsker korrigering dersom man gjør feil.

Figur 10: Barnehagestyreres svar på spørsmålet «I hvilket format ønsker dere veiledning fra Utdanningsdirektoratet når det gjelder personvern og informasjonssikkerhet». Gjennomsnittlig rangering av svaralternativene.

Figur 11: Barnehageeierne svar på spørsmålet «I hvilket format ønsker dere veiledning fra Utdanningsdirektoratet når det gjelder personvern og informasjonssikkerhet». Gjennomsnittlig rangering av svaralternativene.

Avslutningsvis fikk barnehagestyrerne og barnehageeierne et spørsmål om «Hvilke temaer innenfor personvern og informasjonssikkerhet savner dere veiledning om fra Utdanningsdirektoratet?» Dette var et åpent spørsmål uten svaralternativer, der respondentene ble bedt om å skrive inn tema de eventuelt savner.

Barnehagestyrerne svarer først og fremst at de savner mer praktisk, konkret og lett tilgjengelig veiledning om personvern og informasjonssikkerhet, spesielt knyttet til:

- Bruk og lagring av bilder og samtykkehåndtering.
- Digital sikkerhet og trygg bruk av apper og systemer.
- Arkivering og dokumenthåndtering.
- Informasjon til foreldre om personvern, inkludert minoritetsspråklige foreldre.

Det er også et tydelig ønske om at veiledningen skal være i form av praktiske case og refleksjonsoppgaver og tilpasset barnehagens hverdag (tidseffektivt, praktiske løsninger). Det blir videre etterlyst bedre informasjon om Udirs eksisterende kompetansepakker.

Det er også en del respondenter som oppgir at de allerede har god tilgang til nødvendig veiledning, rutiner og opplæring gjennom barnehageeier eller PBL. Det er videre en del respondenter som oppgir at de er usikre på hva det er behov for, blant annet fordi de har for lite kunnskap om temaet.

Det er 74 barnehageeiere som har svart på det åpne spørsmålet, og syv av dem svarer at de opplever å ha tilstrekkelig informasjon og jobber godt med dette, enten gjennom Udir sine nettsider eller gjennom egne system og opplæring. 16 av 74 er usikre/vet ikke hva de

eventuelt mangler av veiledning fra Udir, og noen påpeker at dette er på grunn av manglende kjennskap til Udir sine eksisterende kompetansepakker mv. på området. Ellers blir mange av de samme temaene for veiledning som blir nevnt av barnehagestyrerne også påpekt av barnehageeierne: lagring og bruk av bilder, arkivering av informasjon og taushetsplikt/samtykke. Også barnehageeierne etterlyser praktiske eksempler og effektiv veiledning, eksempelvis i form av mulighet til å stille spørsmål digitalt.

3.9 Punktvis oppsummering

- Flertallet av barnehagestyrere oppgir at de ikke bruker digitale gratisløsninger i arbeidet i barnehagen. Det er en noe større andel av styrere i kommunale enn i private barnehager som svarer at de bruker digitale gratisløsninger i arbeidet.
- Blant styrere som bruker gratisløsninger, oppgir tre av fem at barnehageeier har vurdert alle løsningene opp mot personvernregelverket. Omtrent én av ti svarer at ingen av løsningene er vurdert. De fleste vurderte løsninger anses som tilfredsstillende, men noen styrere rapporterer at løsninger vurdert som ikke tilfredsstillende likevel brukes på grunn av manglende alternativer.
- Nesten tre av fire barnehagestyrere oppgir at de ikke har tatt i bruk Udirs kompetansepakke for personvern. Blant barnehagestyrere som har brukt Udirs kompetansepakke om personvern, oppgir tre av fire at de har gjort «noen endringer» i praksis for å ivareta personvernet til barna.
- 48 prosent av barnehageeierne svarer at de verken bruker Udirs kompetansepakke eller annen informasjon om personvern fra udir.no. Det er flere kommunale enn private eiere som benytter informasjonen. Det er også flere barnehageeiere i små kommuner og i mindre sentrale områder som benytter informasjon om personvern på udir.no, sammenlignet med barnehageeiere i større kommuner og i mer sentrale områder.
- Blant barnehagestyrerne og -eierne som ikke bruker kompetansepakken, er de vanligste årsakene at man ikke kjenner til kompetansepakken eller at man ikke har tid til å bruke denne.
- Under halvparten av barnehageeierne svarer at de oppfordrer barnehagene til å bruke kompetansepakken om personvern i planleggingstiden eller på planleggingsdager. Hovedårsaken til manglende oppfordring er manglende kjennskap til kompetansepakken.
- På spørsmål om i hvilket format man ønsker veiledning fra Udir, rangerer både barnehagestyrere og barnehageeiere følgende format høyt: kortere digitale kurs om personvern og informasjonssikkerhet i barnehagen. Det er også en del barnehagestyrere og barnehageeiere som etterlyser veiledning fra Udir knyttet til blant annet bruk og lagring av bilder og arkivering og dokumenthåndtering.

4 Barnehagen som praksisarena for studenter

Dette kapittelet handler om barnehagen som praksisarena for barnehagelærerstudenter. I kapittelet presenterer vi barnehagestyrernes og barnehageeierne svar på ulike spørsmål som handler om i hvilken grad og hvordan barnehager og barnehageeiere tilrettelegger for praksis.

4.1 Innledning

Praksis har vært en integrert del av barnehagelærerutdanningen siden etableringen av studiet i 1935. Gjennom praksisperiodene får studentene mulighet til å knytte teori til praksis, og utvikle en helhetlig forståelse av både studiene og barnehagefeltet. Målet er å kvalifisere studentene til å møte kravene i en mangfoldig og stadig skiftende samfunnsrolle, hvor praksis gir verdifull erfaring og innsikt i yrkesrollen (Halsnes & Ryland, 2024).

Det er viktig at gjennomføring av praksis for barnehagelærerstudenter oppleves som nyttig. En undersøkelse viser at erfaringer fra praksis er sentrale for studentenes utvikling av profesjonell identitet (Nottveit & Alfarnes, 2024). Fravær av veiledning eller dårlig kvalitet på veiledningen kan samtidig svekke studentenes engasjement og læringslyst (Matengu, Ylitapio-Mäntylä & Puroila, 2021).

Det er et politisk mål at praksisopplæringen i barnehagene styrkes. Å heve kvaliteten på praksis er et av innsatsområdene i strategien *Lærerutdanning 2025* (Kunnskapsdepartementet, 2017), og det er etablert tiltak for å styrke praksisopplæringen i strategi for rekruttering til lærerutdanning og læreryrket (Kunnskapsdepartementet, 2024) og i stortingsmelding om profesjonsutdanningene (Meld. St. 19 (2023–2024)).

Kunnskapssenter for utdanning har gjennomgått eksisterende forskningsbasert kunnskap om praksisopplæring i norske lærerutdanninger (Munthe et al., 2020). Resultatene viser at det eksisterer et kunnskapshull når det gjelder forskning om praksisopplæring i barnehagelærerutdanningen. Følgelig er det behov for mer innsikt i hvordan barnehager tilrettelegger praksisopplæringen, og hvordan barnehagene som organisasjon utnytter kompetansen til praksisstudenter.

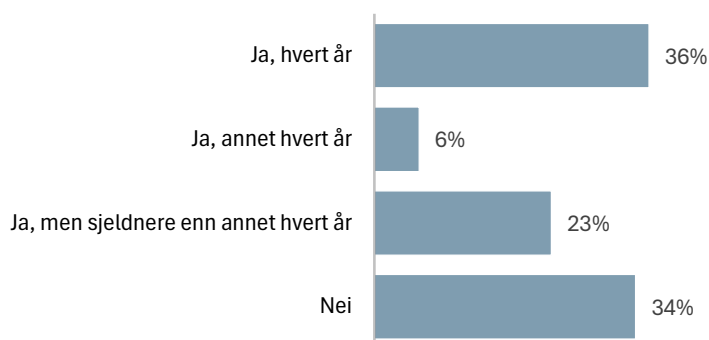
I årets Spørsmål til Barnehage-Norge har vi stilt spørsmål til barnehageeiere og -styrere blant annet om hvor mange barnehager som tar imot studenter i praksis, innholdet i praksisopplæringen og barnehageeiers oppfølging av praksisbarnehagene. Funnene som presenteres i dette kapittelet bidrar til å tegne et bilde av hvordan barnehager og barnehageeiere tilrettelegger for praksis, hvordan barnehagene samarbeider med

lærerutdanningene, og hvordan barnehagen som organisasjon nyttiggjør seg av kompetansen som studentene besitter og utvikler underveis i utdanningen.

4.2 Antallet praksisbarnehager

I spørreundersøkelsen fikk barnehagestyrerne spørsmål om barnehagen der de er leder tar imot studenter fra barnehagelærerutdanningen. Figur 12 viser at et flertall av barnehagene tar imot praksisstudenter, men det varierer hvor ofte. Til sammen 36 prosent av styrerne opplyser at barnehagen tar imot studenter fra barnehagelærerutdanningen «hvert år».

Figur 12: Barnehagestyrernes svar på spørsmålet «Tar barnehagen imot studenter fra barnehagelærerutdanningen?» (n=899). Prosent.

Videre analyser viser at det er noen systematiske forskjeller mellom barnehagene basert på blant annet eierskap og størrelse. Som det går frem av Tabell 19, er det en høyere andel private enn kommunale barnehager som svarer «nei» på spørsmålet om de tar imot studenter. Videre er det de største barnehagene som oftest har studenter i praksis. Blant de største barnehagene (>75 barn) har over halvparten studenter i praksis hvert år, mens tilsvarende andel er 29 prosent i barnehager med mellom 26 og 50 barn, og kun 13 prosent i barnehager med færre enn 26 barn.

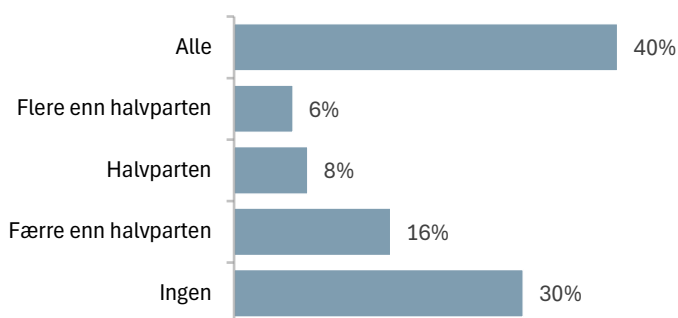
Når det gjelder kommunestørrelse og landsdel, er det barnehager i mellomstore kommuner og barnehager i Midt- og Nord-Norge som oftest tar imot studenter fra barnehagelærerutdanningen.

Tabell 19: Barnehagestyrernes svar på spørsmålet «Tar barnehagen imot studenter fra barnehagelærerutdanningen?» fordelt på bakgrunnsvariabler. Prosent.

	Ja, men sjeldnere				
	Ja, hvert år	Ja, annet hvert år	enn annet hvert år	Nei	
Total (n=899)	36 %	6 %	23 %	34 %	
Målgruppe					
Barnehageleder (n=899)	36 %	6 %	23 %	34 %	
Kommunal (n=462)	38 %	5 %	28 %	29 %	
Privat (n=437)	34 %	6 %	19 %	41 %	
Barnehagestørrelse					
< 26 barn (n=112)	13 %	7 %	33 %	47 %	
26 – 50 barn (n=308)	29 %	5 %	27 %	39 %	
51 – 75 barn (n=276)	41 %	8 %	22 %	29 %	
> 75 barn (n=188)	56 %	3 %	15 %	26 %	
Landsdel					
Oslo-området (n=206)	26 %	8 %	21 %	45 %	
Øst-Norge (n=224)	41 %	6 %	17 %	36 %	
Sør- og Vest-Norge (n=276)	34 %	4 %	24 %	38 %	
Midt- og Nord-Norge (n=193)	44 %	7 %	32 %	17 %	
Kommunestørrelse					
< 5.000 innbyggere (n=98)	21 %	7 %	45 %	27 %	
5.000 – 19.999 innbyggere (n=192)	40 %	8 %	30 %	22 %	
≥ 20.000 innbyggere (n=609)	38 %	5 %	18 %	40 %	
Sentralitet					
Minst sentrale (n=171)	30 %	9 %	42 %	19 %	
Mellomsentrale (n=352)	41 %	6 %	22 %	31 %	
Mest sentrale (n=376)	35 %	4 %	16 %	45 %	

Også barnehageeierne fikk spørsmål om hvorvidt barnehagene tar imot studenter fra barnehagelærerutdanningene. Som det går frem av Figur 13 svarer 40 prosent av barnehageeierne at alle barnehagene tar imot studenter. Det er imidlertid også 30 prosent som opplyser at ingen av barnehagene tar imot studenter.

Figur 13: Barnehageeierenes svar på spørsmålet «Hvor mange av barnehagene deres tar imot studenter fra barnehagelærerutdanningene?» (n=326). Prosent.

Det er særlig private barnehageeiere som svarer at ingen av barnehagene tar imot studenter, men det er også en betydelig større andel av de private eierne som svarer at alle barnehagene tar imot studenter, enn av de kommunale. Vi ser også at både antall barnehager man eier, og kommunestørrelse, synes å ha betydning for hvor mange av

barnehagene som tar imot studenter. Samtidig er det verd å merke seg at det i all hovedsak er private barnehageeiere som svarer at de kun er eier av én barnehage. Dette betyr at de private eierne som svarer at ingen av barnehagene tar imot studenter, i all hovedsak representerer enkeltstående barnehager. Tilsvarende gjelder for de private eierne som svarer at alle barnehagene tar imot studenter.

Tabell 20: Barnehageeiernes svar på spørsmålet «Hvor mange av barnehagene deres tar imot studenter fra barnehagelærerutdanningene?» fordelt på bakgrunnsvariabler. Prosent.

	Ingen	Færre enn halvparten	Halvparten	Flere enn halvparten	Alle
Total (n=326)	30 %	16 %	8 %	6 %	40 %
Målgruppe					
Barnehageeier (n=326)	30 %	16 %	8 %	6 %	40 %
Kommunal (n=102)	8 %	40 %	13 %	15 %	25 %
Privat (n=224)	40 %	5 %	5 %	2 %	47 %
Antall barnehager eid					
1 barnehage (n=211)	41 %	4 %	4 %	1 %	50 %
2 – 3 barnehager (n=28)	29 %	14 %	14 %	11 %	32 %
4 – 15 barnehager (n=60)	5 %	33 %	15 %	22 %	25 %
> 15 barnehager (n=27)	0 %	78 %	15 %	4 %	4 %
Kommunestørrelse					
< 5.000 innbyggere (n=46)	22 %	9 %	11 %	7 %	52 %
5.000 – 19.999 innbyggere (n=85)	24 %	21 %	5 %	6 %	45 %
≥ 20.000 innbyggere (n=195)	35 %	16 %	8 %	6 %	35 %

Både barnehagestyrerne og barnehageeierne har fått mulighet til å utdype hva som er årsaken til at barnehagen eller barnehagene *ikke* tar imot studenter.¹³ Blant barnehagestyrerne er den hyppigst nevnte årsaken at barnehagen mangler ansatte med nødvendig veiledningskompetanse. I tillegg fremheves det av en god del styrere at pedagogene opplever høy arbeidsbelastning, og derfor ikke ønsker å ta imot studenter. En annen årsak som nevnes av mange styrere, er at barnehagen ligger langt fra utdanningsinstitusjoner, og at det er lang reisevei, noe som gjør dem mindre attraktive for studenter. I tillegg vises det til at det har vært en nedgang i antall barnehagelærerstudenter, og at utdanningsinstitusjonene prioriterer praksisplasser nærmere studiestedene.

Barnehageeiernes svar samsvarer godt med barnehagestyrernes. Også eierne viser til manglende veiledningskompetanse som en sentral årsak. I tillegg er det mange av eierne som peker på at de gjerne skulle tatt imot studenter, men at det er få studenter og dermed liten etterspørsel etter praksisplass. Videre er det en god del eiere som, i likhet med styrerne, peker på geografisk beliggenhet og lang reiseavstand, samt at en del pedagoger på grunn av stor arbeidsbelastning ikke ønsker å ta imot studenter.

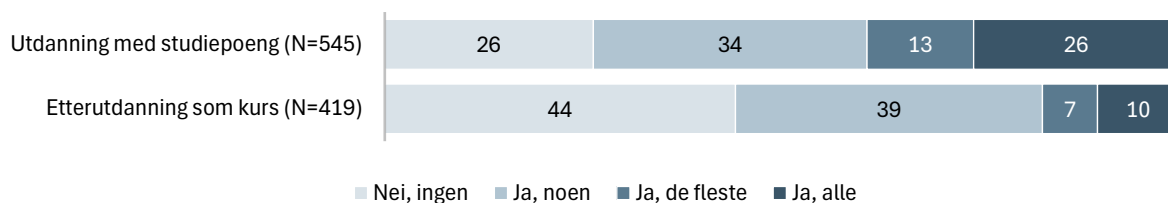
¹³ Når det gjelder barnehageeierne, er oppfølgingsspørsmålet stilt til de som har svart at «ingen» eller «færre enn halvparten» av barnehagene tar imot studenter fra barnehagelærerutdanningene. Når det gjelder barnehagestyrerne, er oppfølgingsspørsmålet stilt til de som har svart «nei» eller «ja, men sjeldnere enn annet hvert år» på spørsmålet om barnehagen tar imot praksisstudenter.

4.3 Praksislærernes kompetanse

Barnehagestyrerne som svarte at de tar imot studenter, fikk videre spørsmål om hvorvidt praksislærerne har veiledningskompetanse i form av henholdsvis utdanning med studiepoeng eller etterutdanning som kurs.

Svarene fra barnehagestyrerne viser at det varierer både hvorvidt og hvilken kompetanse praksislærerne har i veiledning. Utdanning med studiepoeng er mer utbredt blant praksislærerne enn etterutdanning som kurs; 26 prosent av styrerne svarer at alle praksislærere har utdanning med studiepoeng, mens 10 prosent svarer at alle praksislærere har etterutdanning som kurs. Det er viktig å merke seg at det varierer hvor mange av styrerne som har svart på de to delspørsmålene. Mer enn hundre respondenter har latt være å svare på spørsmålet som gjelder etterutdanning som kurs.

Figur 14: Barnehagestyrernes svar på spørsmålet «Har praksislærerne følgende kompetanse i veiledning?» Prosent.

Nærmere analyser viser at 28 prosent av styrerne som har svart på begge de to delspørsmålene om veiledningskompetanse, har svart «nei, ingen» *både* på spørsmålet om «utdanning med studiepoeng» og spørsmålet om «etterutdanning som kurs». ¹⁴ Andel som svarer «nei, ingen» på begge disse spørsmålene er lavest blant styrerne i de største barnehagene (11 prosent svarer «nei, ingen» på begge spørsmålene) og høyest i de minste barnehagene (40 prosent av styrerne i de minste barnehagene svarer «nei, ingen» på begge spørsmålene). Det er også en høyere andel som svarer «nei, ingen» på begge delspørsmålene i de minste kommunene og de minst sentrale kommunene, sett i forhold til større og mer sentrale kommuner. ¹⁵

4.4 Innholdet i praksisopplæringen

For å få kjennskap til innholdet i praksisopplæringen, ble barnehagestyrerne bedt om å ta stilling til flere påstander om barnehagens tilrettelegging av praksisopplæringen. ¹⁶ Figur 15 viser at de fleste barnehagene legger til rette for at studentene får erfaring med rollen som pedagogisk leder og erfaring med å jobbe i et profesjonelt læringsfellesskap. De fleste barnehager legger ifølge styrerne også til rette for tydelig progresjon i praksisopplæringen. Det er imidlertid en vesentlig mindre andel av styrerne som svarer at barnehagen i stor eller svært stor grad tilrettelegger for at studentene får erfaring med

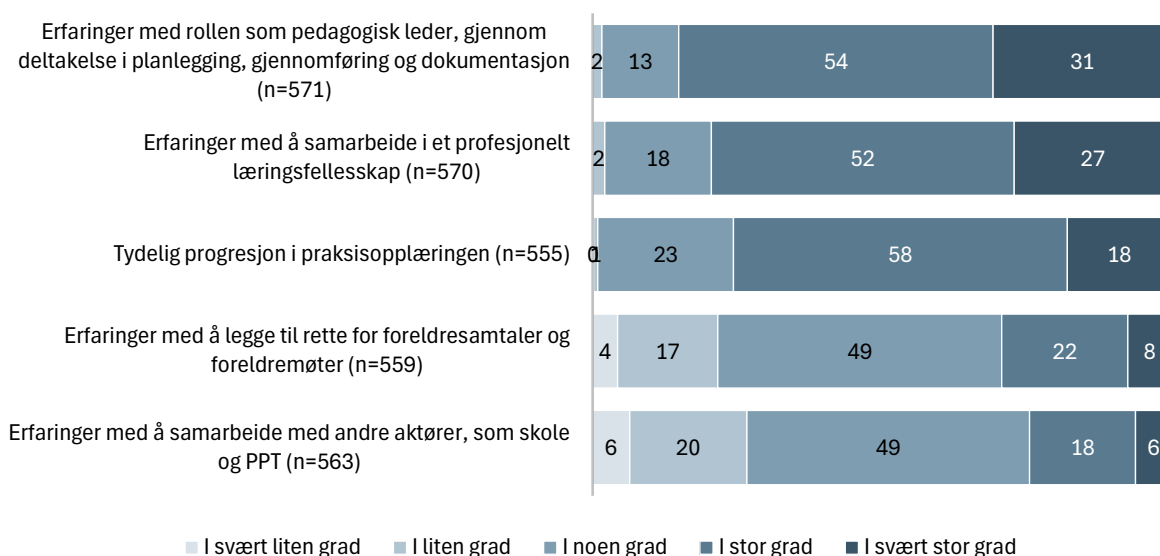
¹⁴ 409 styrere har svart på begge de to delspørsmålene.

¹⁵ 45 prosent av styrerne i barnehager i de minste kommunene (<5000 innbyggere) svarer «nei, ingen» på begge delspørsmål, mens 21 prosent av styrerne i de største kommunene (>20.000 innbyggere) svarer det samme. 41 prosent av styrerne i de minst sentrale kommunene svarer «nei, ingen» på begge delspørsmål, mens 19 prosent av styrerne i de mest sentrale kommunene svarer det samme.

¹⁶ Barnehagestyrerne som tidligere i undersøkelsen hadde svart «nei» på spørsmål om barnehagen tar imot studenter i praksis, ble ikke bedt om å ta stilling til disse påstandene.

foreldresamtaler og foreldremøter, eller erfaring med å samarbeide med andre aktører som skole og PPT.

Figur 15: Barnehagestyrernes svar på spørsmålet «I hvilken grad passer følgende utsagn for din barnehages tilrettelegging av praksisopplæringen? Studentene får...» Prosent.

For de tre første utsagnene er det ingen vesentlige forskjeller i svarfordelingen basert på bakgrunnsvariabler som eierskap, barnehagestørrelse, kommunestørrelse, landsdel eller sentralitet. Variasjonene i svarfordeling er i all hovedsak små, og dreier seg primært om hvorvidt man svarer «i svært stor grad» eller «i stor grad».

Når det gjelder erfaringer med å legge til rette for foreldresamtaler og foreldremøter, ser vi at kommunestørrelse og landsdel synes å ha en viss betydning (se Tabell 21). I de største kommunene er det en tendens til at studentene i mindre grad får erfaring med å legge til rette for foreldresamtaler og foreldremøter enn i de mindre kommunene. Til sammen nesten en av fire barnehagestyrere (24 prosent) i de største kommunene svarer at studentene enten i liten eller svært liten grad får erfaring med disse oppgavene, mens til sammen 15 prosent av barnehagestyrerne i de minste kommunene svarer det samme. Det er også en større andel i Øst-Norge som svarer at studentene enten i liten eller svært liten grad får erfaringer med å legge til rette for foreldresamtaler og foreldremøter, sammenlignet med andre landsdeler.

Tabell 21: Barnehagestyrernes svar på spørsmålet «I hvilken grad passer følgende utsagn for din barnehages tilrettelegging av praksisopplæringen: Studentene får Erfaringer med å legge til rette for foreldresamtaler og foreldremøter» fordelt på bakgrunnsvariabler. Prosent.

	I svært liten grad	I liten grad	I noen grad	I stor grad	I svært stor grad
Total (n=559)	4 %	17 %	49 %	22 %	8 %
Målgruppe					
Barnehageleder (n=559)	4 %	17 %	49 %	22 %	8 %
Kommunal (n=315)	4 %	17 %	51 %	19 %	8 %
Privat (n=244)	4 %	18 %	47 %	25 %	7 %
Landsdel					
Oslo-området (n=108)	4 %	15 %	44 %	29 %	8 %
Øst-Norge (n=134)	7 %	26 %	48 %	13 %	7 %
Sør- og Vest-Norge (n=162)	4 %	14 %	54 %	22 %	6 %
Midt- og Nord-Norge (n=155)	3 %	15 %	48 %	25 %	10 %
Kommunestørrelse					
< 5.000 innbyggere (n=69)	3 %	12 %	51 %	23 %	12 %
5.000 – 19.999 innbyggere (n=139)	4 %	16 %	50 %	22 %	8 %
≥ 20.000 innbyggere (n=351)	5 %	19 %	48 %	21 %	7 %

På spørsmålet om studentene får erfaring med å samarbeide med andre aktører, synes både eierskap og kommunestørrelse å ha en viss betydning. Tabell 22 viser at en vesentlig større andel av barnehagestyrerne i små kommuner svarer at studentene får erfaring med dette, enn barnehagestyrerne i mellomstore og store kommuner. Det er også en tendens til styrere i kommunale barnehager i større grad svarer at studenter får erfaring med å samarbeide med andre aktører, enn styrere i private barnehager.

Tabell 22: Barnehagestyrernes svar på spørsmålet «I hvilken grad passer følgende utsagn for din barnehages tilrettelegging av praksisopplæringen: Erfaringer med å samarbeide med andre aktører, som skole og PPT» fordelt på bakgrunnsvariabler. Prosent.

	I svært liten grad	I liten grad	I noen grad	I stor grad	I svært stor grad
Total (n=563)	6 %	20 %	49 %	18 %	6 %
Målgruppe					
Barnehageleder (n=563)	6 %	20 %	49 %	18 %	6 %
Kommunal (n=317)	5 %	17 %	48 %	21 %	8 %
Privat (n=246)	8 %	24 %	50 %	15 %	4 %
Kommunestørrelse					
< 5.000 innbyggere (n=69)	6 %	13 %	46 %	28 %	7 %
5.000 – 19.999 innbyggere (n=140)	4 %	21 %	53 %	17 %	5 %
≥ 20.000 innbyggere (n=354)	7 %	21 %	48 %	17 %	6 %

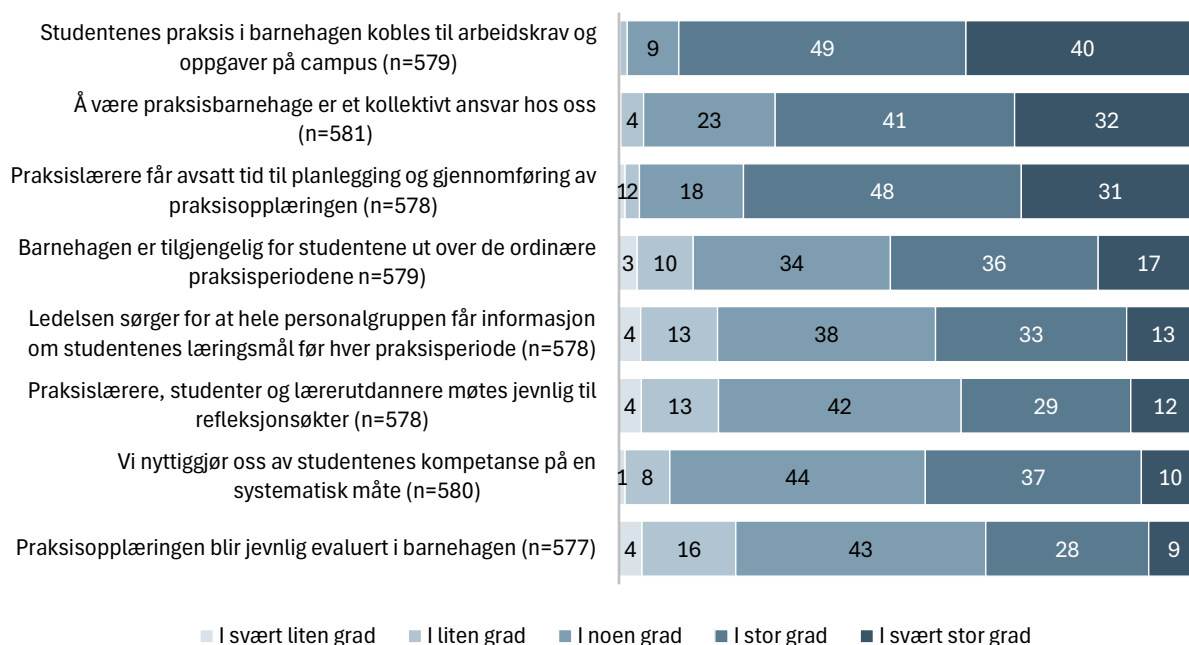
4.5 Organiseringen av praksisopplæringen i barnehagene

Styrerne ble også stilt en rekke spørsmål om organiseringen av praksisopplæringen i barnehagene. Som det går frem av Figur 16, svarer de aller fleste styrerne at studentenes praksis enten i stor eller svært stor grad kobles til arbeidskrav og oppgaver på campus, og det er også et klart flertall som svarer både at det å være praksisbarnehage er et kollektivt ansvar i barnehagen, og at praksislærere får avsatt tid til planlegging og gjennomføring av praksisopplæringen.

Det er større variasjon i svarene når det gjelder hvorvidt barnehagen er tilgjengelig for studentene ut over de ordinære praksisperiodene, om ledelsen sørger for at hele personalgruppen i barnehagen får informasjon om studentenes læringsmål før praksisperioden, om det legges opp til refleksjonsøkter der praksislærere, studenter og lærerutdannere møtes, samt om barnehagen nyttiggjør seg av studentenes kompetanse. Det er likevel en relativt begrenset andel av styrerne, mellom ni og sytten prosent, som svarer at disse utsagnene i liten eller svært liten grad passer for deres barnehage.

Påstanden som færrest styrere mener passer for deres barnehage, er påstanden om at praksisopplæringen blir jevnlig evaluert. Her er det til sammen 20 prosent som svarer at påstanden enten i liten eller svært liten grad passer.

Figur 16: Barnehagestyrernes svar på spørsmålet «I hvilken grad passer følgende utsagn for din barnehage?» Prosent.

Svarfordelingen på de fleste av påstandene har ingen tydelig sammenheng med verken eierskap, barnehagens størrelse, kommunestørrelse, sentralitet eller landsdelstilhørighet. Når det gjelder påstanden om at praksislærere, studenter og lærerutdannere jevnlig møtes til refleksjonsøkter, er det likevel en noe større andel i store barnehager som svarer at dette i stor eller svært stor grad er tilfelle, enn i små og

mellomstore barnehager (se Tabell 23). I store barnehager svarer til sammen 53 prosent av styrerne enten «i stor grad» eller «i svært stor grad», mens tilsvarende prosent for styrerne i de minste barnehagene er 33 prosent. Det er også en noe større andel av barnehagestyrerne i de mest sentrale kommunene og i de største kommunene som svarer positivt på denne påstanden, sett i forhold til de små og mindre sentrale kommunene.

Tabell 23: Barnehagestyrernes svar på spørsmålet «I hvilken grad passer følgende utsagn for din barnehage: Praksislærere, studenter og lærerutdannere møtes jevnlig til refleksjonsøkter» fordelt på bakgrunnsvariabler. Prosent.

	I svært liten grad	I liten grad	I noen grad	I stor grad	I svært stor grad
Total (n=543)	4 %	13 %	42 %	29 %	12 %
Barnehagestørrelse					
< 26 barn (n=56)	5 %	13 %	50 %	20 %	13 %
26 – 50 barn (n=168)	5 %	13 %	45 %	25 %	12 %
51 – 75 barn (n=181)	4 %	16 %	41 %	31 %	7 %
> 75 barn (n=132)	2 %	11 %	35 %	36 %	17 %
Kommunestørrelse					
< 5.000 innbyggere (n=67)	7 %	19 %	31 %	28 %	13 %
5.000 – 19.999 innbyggere (n=133)	5 %	15 %	49 %	23 %	8 %
≥ 20.000 innbyggere (n=343)	3 %	11 %	41 %	32 %	13 %
Sentralitet					
Minst sentrale (n=128)	6 %	16 %	41 %	27 %	9 %
Mellomsentrale (n=224)	4 %	13 %	44 %	27 %	12 %
Mest sentrale (n=191)	2 %	12 %	40 %	34 %	13 %

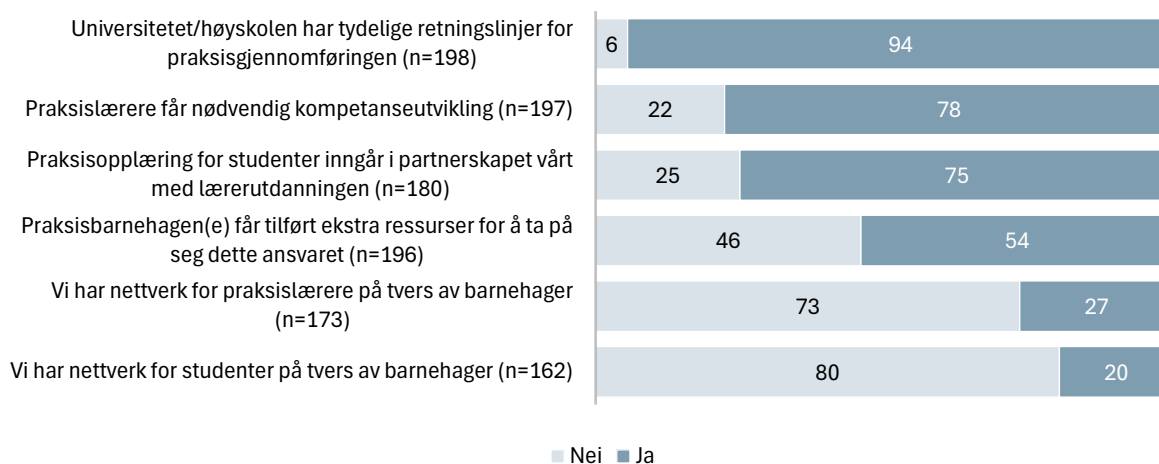
4.6 Barnehageeiers oppfølging av praksisbarnehagene

I spørreundersøkelsen fikk barnehageeierne presentert en serie med påstander om barnehageeiers oppfølging av praksisbarnehagen(e), som de ble bedt om å ta stilling til. Barnehageeiernes svarfordeling på de ulike påstandene fremgår av Figur 17.¹⁷ Nesten alle eierne opplever at universitetet/høyskolen har tydelige retningslinjer for praksisgjennomføringen. En noe lavere andel av eierne, men likevel et klart flertall, mener også at praksislærerne får nødvendig kompetanseutvikling, og at praksisopplæring for studenter inngår i barnehageeiers partnerskap med lærerutdanningen.

Når det gjelder tilføring av ressurser for å ta på seg ansvar for å ha studenter i praksis, er det et knapt flertall av eierne som svarer at barnehagen får tilført ekstra ressurser. Nettverk for henholdsvis praksislærere eller studenter på tvers av barnehager, er det imidlertid ikke så mange som har. 27 prosent av barnehageeierne viser til at de har nettverk for praksislærere, mens kun 20 prosent svarer at de har nettverk for studenter på tvers av barnehager.

¹⁷ Antallet respondenter som har tatt stilling til de ulike påstandene varierer mellom 162 og 198. Barnehageeiere som på tidligere spørsmål i undersøkelsen hadde svart at ingen av barnehagene tar imot praksisstudenter, ble ikke bedt om å ta stilling til påstandene.

Figur 17: Barnehageeierne svar på spørsmålet «Hvilke utsagn passer for deres oppfølging av praksisbarnehagen(e)?» Prosent.

På spørsmålet om retningslinjer for praksisgjennomføringen er det ingen vesentlige forskjeller i svarfordelingen basert på bakgrunnsvariabler. Når det gjelder praksislærernes kompetanseutvikling, viser imidlertid nærmere analyser at det er en tendens til at en noe lavere andel av barnehageeierne i små kommuner (18 prosent) og i de mellomsentrale kommunene (18 prosent) svarer «nei» på spørsmålet enn i større og mer eller mindre sentrale kommuner. Antall barnehager eid synes ikke å ha stor betydning for barnehageeierne svar på spørsmålet om kompetanseutvikling, og andelen som svarer «nei» varierer fra 21 prosent for eierne som kun representerer én barnehage til 26 prosent for eierne som representerer mer enn 15 barnehager. Det er likevel verd å merke seg at barnehageeierne som representerer flest barnehager i størst grad svarer «nei» på spørsmålet.¹⁸

Videre ser vi at andelen som svarer «nei» på spørsmålet om at praksisopplæring inngår i partnerskapet med lærerutdanningen, er større i Oslo-området enn i andre deler av landet. I Oslo-området svarer 60 prosent av respondentene «nei» på dette spørsmålet.

På spørsmålet om hvorvidt praksisbarnehagene får tilført ekstra ressurser, er det en tendens til at barnehageeiere i små (60 prosent) og de minst sentrale kommunene (57 prosent) svarer «nei» på spørsmålet. Til sammenligning er det 37 prosent av respondentene i både store og mellomstore kommuner som svarer «nei».

Også på spørsmålene om nettverk på tvers av barnehager, er det enkelte systematiske forskjeller. Når det gjelder nettverk for praksislærere, er andelen som svarer «ja» størst blant de barnehageeierne som eier mer enn 15 barnehager, altså de største eierne. Her svarer 33 prosent at de har nettverk for praksislærere på tvers av barnehagene. Det er også noe forskjell i svarfordelingen mellom kommunale og private barnehageeiere.

¹⁸ Som vi så tidligere i kapittelet (Figur 14), viser svar fra barnehagestyrerne at det varierer både hvorvidt og hvilken kompetanse praksislærerne har i veiledning. Samtidig viser svar fra barnehageeierne at et klart flertall mener at praksislærere får nødvendig kompetanseutvikling. Vi vil i den forbindelse presisere at svarene fra styrere og eiere ikke er direkte sammenlignbare, både fordi spørsmålsstillingen er ulik, og fordi styrerne kun svarer for egen barnehage mens enkelte eiere svarer på vegne av mange barnehager.

Private barnehageeiere (30 prosent) har i noe større grad enn kommunale barnehageeiere (22 prosent) nettverk for praksislærere på tvers av barnehagene.

Når det gjelder nettverk for studenter ser vi ikke den samme forskjellen basert på eierskap. Imidlertid er andelen som svarer «nei» størst blant eiere som oppgir at de eier 2-3 barnehager (93 %) og i små kommuner (92 %).

4.7 Punktvis oppsummering

- Et flertall av barnehagestyrerne svarer at barnehagen tar imot studenter fra barnehagelærerutdanningene, men det varierer hvor ofte, og rundt en tredjedel av barnehagene tar *ikke* imot studenter.
- Private barnehager tar i mindre grad imot studenter enn kommunale, og større barnehager har oftere praksisstudenter enn mindre. Av barnehageeiernes svar fremgår det at det særlig er private, enkeltstående barnehager som ikke tar imot studenter i praksis.
- Vanlige årsaker til å ikke ta imot studenter, er mangel på veiledningskompetanse, høy arbeidsbelastning blant pedagogene i barnehagen, lang reisevei og en nedgang i antallet barnehagelærerstudenter som gjør at etterspørselen etter praksisbarnehager er mindre.
- Veiledningskompetansen blant praksislærere i barnehager som tar imot studenter varierer, og mange har ikke formell veiledningsutdanning. Blant de som har kompetanse i veiledning, er det vanligere med utdanning med studiepoeng enn med etterutdanning som kurs.
- De fleste praksisbarnehagene legger til rette for at studentene får erfaring med rollen som pedagogisk leder og erfaring med å jobbe i et profesjonelt læringsfellesskap. Det er mindre vanlig at studentene får erfaring med å legge til rette for foreldresamtaler og foreldremøter, eller erfaring med å samarbeide med andre aktører som skole og PPT.
- Studentenes praksis kobles til arbeidskrav og oppgaver på campus, og praksislærere får stort sett avsatt tid til planlegging og gjennomføring av praksisopplæringen.
- De fleste barnehageeiere opplever at utdanningsinstitusjonene har tydelige retningslinjer for praksisgjennomføringen, og et flertall viser også til at praksislærere får nødvendig kompetanseutvikling.
- Rundt hver fjerde barnehageeier opplyser at de har nettverk for praksislærere på tvers av barnehager, mens kun én av fem barnehageeiere har nettverk for studenter på tvers av barnehager.

5 Barnehagetilbudet til nyankomne barn fra Ukraina

Dette kapittelet handler om barnehagetilbudet til nyankomne barn fra Ukraina. I kapittelet presenterer vi barnehageeierne og barnehagemyndighetenes svar på ulike spørsmål som omhandler kapasitet og kompetanse til å gi barn fra Ukraina et fullverdig barnehagetilbud.

5.1 Innledning

De siste årene har Norge opplevd en betydelig økning i antall nyankomne barn og unge fra Ukraina, som følge av den pågående konflikten. Dette har ført til økt behov for tilpassede barnehagetilbud i kommunene, og stiller samtidig nye forventninger til kapasitet, fleksibilitet og kompetanse i sektoren. I henhold til barnehageloven § 16 har alle barn rett til plass i barnehage i kommunen der de er bosatt. Barn som bor i asylmottak, har ikke rett på barnehageplass. Vertskommunen har likevel mulighet til å tilby barnehageplass også til barn som bor i asylmottak, selv om barnet ikke har lovfestet rett til plass i barnehage.

For å bidra til å gjøre det mulig for kommunene å ta imot flere fordrevne fra Ukraina, har myndighetene innført en midlertidig forskrift som åpner for raskere godkjenning av nye barnehageplasser og utvidelse av eksisterende tilbud, med midlertidig tilskudd i inntil tre år (Kunnskapsdepartementet, 2023).¹⁹ Det er også iverksatt tiltak for å øke rekruttering av ansatte med flerspråklig kompetanse både i barnehager og skoler, som følge av det høye antallet flyktninger fra Ukraina. Udir har utviklet en støtteressurs for nyankomne som ønsker å jobbe i norske barnehager, skoler og/eller SFO, i tillegg til at OsloMet tilbyr en etterutdanning rettet mot personer med relevant høyere pedagogisk utdanning fra utlandet (Utdanningsdirektoratet, 2024a; OsloMet, u.å.)

I en kunnskapsoppsummering om ukrainske barnehagebarn finner Utdanningsdirektoratet at kommuner i stor grad har lyktes med å gi ukrainske barn tilbud i barnehage, og at tjenestemottakerne stort sett er fornøyde med tilbudet (Utdanningsdirektoratet, 2024b). I Spørsmål til Barnehage-Norge 2024 rapporterte også barnehagestyrere og -eiere i økende grad om tilstrekkelig kapasitet til å tilby et fullverdig tilbud til ukrainske barn (Naper et al., 2024).

Samtidig har det historisk høye antallet ukrainske flyktninger satt tjenesteapparatet under press (Utdanningsdirektoratet, 2024b). I fjorårets Spørsmål til Barnehage-Norge pekte barnehagestyrere og -eiere på manglende kompetanse i sine barnehager, særlig innen morsmålskompetanse, andrespråkspedagogikk og migrasjonsrelaterte utfordringer (Naper et al., 2024). Videre viser Udirs kunnskapsoppsummering at små

¹⁹ Midlertidig forskrift om midlertidig godkjenning av ordinære barnehager og midlertidig tilskudd for enklere bosetting av fordrevne fra Ukraina og flyktninger (2023).

kommuner i desentrale strøk har en overrepresentasjon av ukrainske flyktninger sammenlignet med landet ellers (Utdanningsdirektoratet, 2024b). Barnehagemyndighetene i små kommuner opplever samtidig språkutfordringer og mangel på kompetent personale i større grad enn store kommuner (Naper et al., 2024).

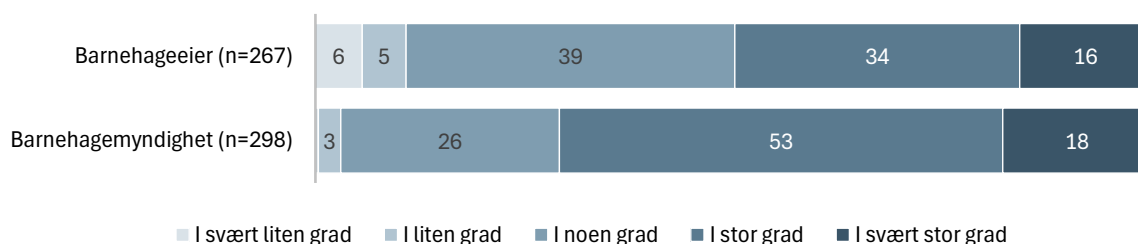
I årets Spørsmål til Barnehage-Norge har vi stilt spørsmål til barnehageeiere og kommunal barnehagemyndighet om kommunens kapasitet og kompetanse til å gi barn fra Ukraina et fullverdig barnehagetilbud, og om det er gjennomført tiltak for å heve kompetansen til de ansatte.

5.2 Kapasitet til å gi nyankomne barn fra Ukraina et fullverdig barnehagetilbud

I spørreundersøkelsen ble det stilt spørsmål til barnehageeiere og kommunal barnehagemyndighet om i hvilken grad de opplever å ha kapasitet til å ta imot nyankomne barn fra Ukraina og gi et fullverdig barnehagetilbud. Dette er et spørsmål som også har blitt stilt tidligere år til begge respondentgrupper.

Når det gjelder barnehageeiere, viser resultatene at halvparten opplever at de enten i svært stor grad eller stor grad har kapasitet til å gi et fullverdig barnehagetilbud til nyankomne barn fra Ukraina. Sammenliknet med resultater på dette spørsmålet stilt i tidligere års Spørsmål til Barnehage-Norge, er det likevel en observerbar negativ endring i barnehageeierenes oppfatning. 72 prosent svarte positivt på spørsmålet i 2024, mot 50 prosent i 2025. Det må imidlertid tas forbehold om at svarkategoriene i 2025 er noe ulike fra de som er benyttet tidligere år.²⁰ Dette gjør at resultatene ikke er direkte sammenliknbare. Da endringen er på mer enn 20 prosent, mener vi likevel det er grunnlag for å antyde en viss negativ tendens i utviklingen.

Figur 18: Barnehageeiere og -myndigheters svar på spørsmål om i hvilken grad de har kapasitet til å gi nyankomne barn fra Ukraina et fullverdig barnehagetilbud.²¹ Prosent.

Blant barnehagemyndighetene er det, sammenliknet med barnehageeiere, en større andel av respondentene som opplever at barnehagene i den aktuelle kommunen har kapasitet. Det er om lag syv av ti som svarer at dette enten i svært stor grad eller stor grad er tilfelle. Sammenliknet med svar i forbindelse med Spørsmål til Barnehage-Norge 2024, er det også her en marginal negativ utvikling, hvor det i årets undersøkelse er 71 prosent som er positive mot 79 prosent i 2024. Som nevnt tidligere, må sammenlikning med

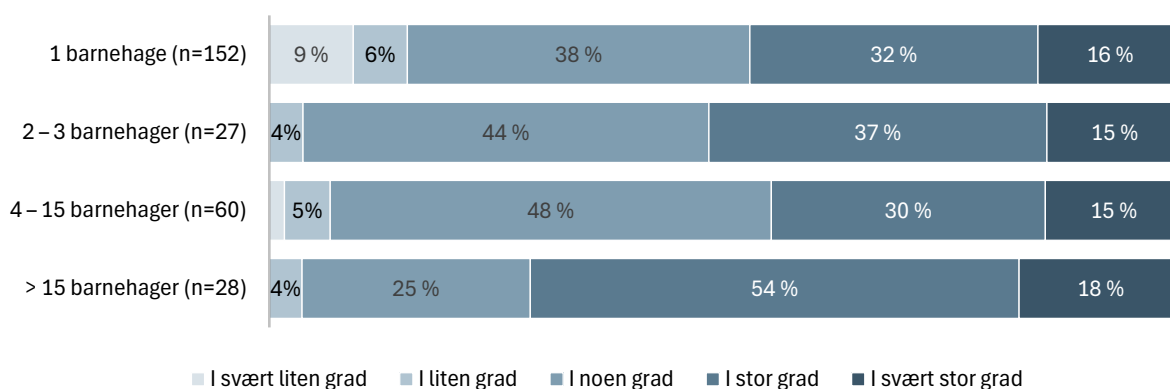
²⁰ I årets Spørsmål til Barnehage-Norge er svaralternativet for mellomkategorien endret fra «verken/eller» til «i noen grad».

²¹ Spørsmålet til barnehageeierne var formulert slik: «I hvilken grad opplever du at dine barnehager har kapasitet til å gi nyankomne barn fra Ukraina et fullverdig barnehagetilbud?» Spørsmålet til kommunen som barnehagemyndighet var formulert slik: «I hvilken grad opplever du som barnehagemyndighet at barnehagene i din kommune (både private og kommunale) har kapasitet til å gi nyankomne barn fra Ukraina et fullverdig barnehagetilbud?»

resultater fra tidligere års Spørsmål til Barnehage-Norge gjøres med varsomhet, da det er gjort enkelte endringer i svarkategoriene.

Opplevelsen av kapasitet til å gi et fullverdig barnehagetilbud til nyankomne barn fra Ukraina, synes i liten grad å variere avhengig av ulike bakgrunnsvariabler. For barnehageeiere, viser det seg likevel å være enkelte forskjeller i svarene, avhengig av hvor mange barnehager de eier. Barnehageeiere som eier flere enn 15 barnehager svarer oftere positivt på spørsmål om kapasitet, sammenlignet med de som eier færre barnehager (se Figur 19). Blant de største barnehageeierne svarer syv av ti at de i svært stor eller stor grad har kapasitet, mens omtrent halvparten av de øvrige eierne svarer det samme. 15 prosent av de som kun eier én barnehage svarer at de i svært liten eller liten grad har kapasitet, noe som er litt høyere sammenliknet med øvrige barnehageeiere. Som det går frem av Figur 19, er dette også den største gruppen av barnehageeiere, med 152 respondenter som har svart på spørsmålet. Det at et flertall av barnehageeierne kun representerer én barnehage, kan muligens også være med på å forklare noe av forskjellen i svarfordelingen mellom barnehageeiere og kommunen som barnehagemyndighet (jf. Figur 18). Mens mange av barnehageeierne svarer med bakgrunn i kapasiteten i kun én barnehage, svarer representantene for kommunen som barnehagemyndighet med bakgrunn i den samlede kapasiteten i alle barnehagene i kommunen.

Figur 19: Barnehageeieres svar på spørsmålet «I hvilken grad opplever du at dine barnehager har kapasitet til å gi nyankomne barn fra Ukraina et fullverdig barnehagetilbud?», fordelt på antall barnehager eid. Prosent.

Kommunen som barnehagemyndighet ble også stilt spørsmål om den *fremtidige* kapasiteten til barnehagene i kommunen med hensyn til å ta imot ukrainske barn. Som det går frem av Tabell 24, svarer til sammen ca. tre av fire respondenter at de forventer at barnehagene i kommunen har kapasitet i tiden fremover.

Det er samtidig enkelte forskjeller i svarfordelingen avhengig av landsdel og kommunens sentralitet. Det er kommuner i Oslo-området og Sør- og Vest-Norge som stiller seg mest positive til barnehagenes fremtidige kapasitet. Videre vurderer de mest sentrale kommunene i større grad enn de minst sentrale kommunene at de fremover har tilstrekkelig kapasitet. Det er kun en marginal forskjell i svarene basert på kommunestørrelse, hvor de største kommunene svarer noe mer positivt enn mellomstore og små kommuner.

Tabell 24: Barnehagemyndigheters svar på spørsmålet «Vurderer du at barnehagene i din kommune vil ha kapasitet til å ta imot og gi et fullverdig barnehagetilbud til nyankomne barn fra Ukraina i tiden fremover?», fordelt på bakgrunnsvariabler. Prosent.

	Ja, det er kapasitet i barnehagene i kommunen til å ta imot nyankomne barn i tiden fremover	Nei, det er ikke kapasitet i barnehagene i kommunen til å ta imot nyankomne barn i tiden fremover
Total (n=262)	74 %	26 %
Landsdel		
Oslo-området (n=25)	84 %	16 %
Øst-Norge (n=74)	69 %	31 %
Sør- og Vest-Norge (n=90)	83 %	17 %
Midt- og Nord-Norge (n=73)	66 %	34 %
Kommunestørrelse		
< 5.000 innbyggere (n=113)	73 %	27 %
5.000 – 19.999 innbyggere (n=86)	72 %	28 %
≥ 20.000 innbyggere (n=63)	79 %	21 %
Sentralitet		
Minst sentrale (n=139)	71 %	29 %
Mellomsentrale (n=93)	76 %	24 %
Mest sentrale (n=30)	83 %	17 %

Kommunen som barnehagemyndighet ble også gitt anledning til å gi utfyllende kommentarer knyttet til kommunens kapasitet til å gi nyankomne barn fra Ukraina et fullverdig barnehagetilbud. Av fritekstsvarene går det frem at det varierer i hvilken grad kommunene opplever å ha tilgjengelig kapasitet i form av ledige plasser. Flere rapporterer om at fallende barnetall på sikt kan frigjøre kapasitet. Samtidig blir det uttrykt at utfordringer med å rekruttere kvalifiserte barnehagelærere, oppfylle krav til bemanning og pedagogtetthet, sammen med sykefravær og en presset kommuneøkonomi, bidrar til å gjøre det vanskelig å sikre et tilstrekkelig tilbud. Enkelte trekker også frem at det kan være utfordrende å sikre tilgjengelig barnehageplass og et fullverdig barnehagetilbud ved ankomst, fordi dette ofte er utenfor hovedopptak.

5.3 Utfordringer knyttet til å gi barn fra Ukraina et fullverdig barnehagetilbud

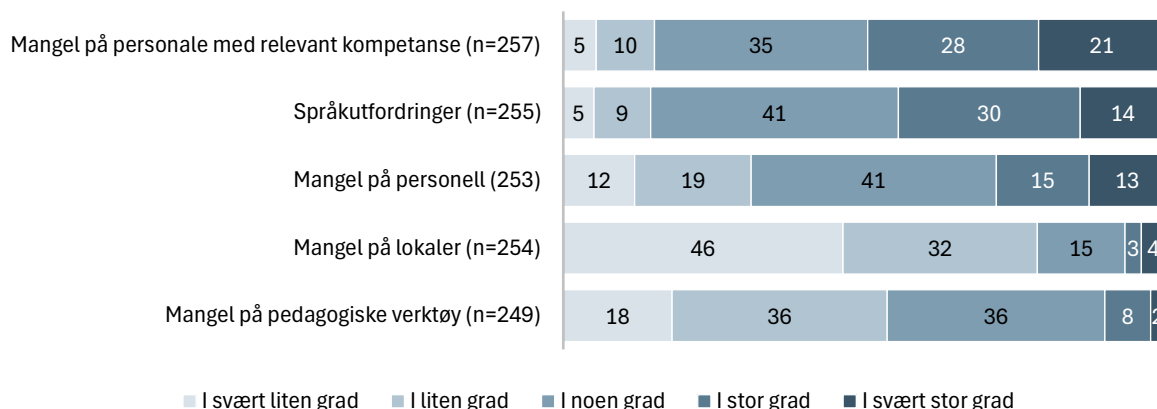
Barnehageeiere og kommunen som barnehagemyndighet ble også bedt om å svare på spørsmål om hvilke utfordringer de eventuelt opplever knyttet til å gi et fullverdig barnehagetilbud til barn fra Ukraina.

Barnehageeierne viser til at «mangel på personale med relevant kompetanse»²² og «språkutfordringer» er de to største utfordringene. Det er relativt få som opplever at «mangel på lokaler» er en utfordring. Heller ikke «mangel på pedagogiske verktøy» rapporteres å være en stor utfordring, selv om det er et litt mer nyansert bilde her, med færre som svarer «i svært liten grad» og samtidig en større andel som svarer «i noen grad». Når det gjelder «mangel på personell» er det rimelig jevnt fordelt mellom positive (28 prosent) og negative svar (31 prosent), samt en stor andel som svarer «i noen grad» (41

²² I tilknytning til spørsmålet ble respondentene gitt følgende eksempler på hvilken kompetanse dette for eksempel kan dreie seg om: morsmålskompetanse, migrasjonsrelaterte utfordringer eller andrespråkspedagogikk.

prosent). Selv om resultatene på dette spørsmålet ikke er direkte sammenliknbare med resultater fra tidligere års Spørsmål til Barnehage-Norge, som følge av til dels ulike svarkategorier, peker barnehageeierne stort sett på de samme utfordringene som før.

Figur 20: Barnehageeieres svar på spørsmålet «I hvilken grad opplever du at dine barnehager har følgende utfordringer knyttet til å gi ukrainske barn et fullverdig barnehagetilbud». Prosent.

Når vi ser på ulike bakgrunnsvariabler, er antall barnehager eid den faktoren som i størst grad synes å påvirke barnehageeiernes svar på spørsmålene om utfordringer. Som det går frem av Tabell 25, er det en tendens til at barnehageeiere som eier mer enn 15 barnehager, i mindre grad enn barnehageeiere med færre barnehager, opplever at barnehagene står overfor nevnte utfordringer.

Forskjellene mellom de ulike respondentgruppene svar om utfordringer må imidlertid tolkes med varsomhet, da det er få respondenter i enkelte av gruppene, særlig blant eiere med 2-3 barnehager (n=24) eller eiere med flere enn 15 barnehager (n=25).

Tabell 25: Barnehageeieres svar på spørsmålet «I hvilken grad opplever du at dine barnehager har følgende utfordringer knyttet til å gi ukrainske barn et fullverdig barnehage tilbud», fordelt på antall barnehager eid. Prosent.

	I svært liten grad	I liten grad	I noen grad	I stor grad	I svært stor grad
Mangel på personell					
1 barnehage (n=142)	12 %	18 %	39 %	16 %	15 %
2 – 3 barnehager (n=26)	8 %	31 %	38 %	23 %	0 %
4 – 15 barnehager (n=59)	5 %	17 %	49 %	12 %	17 %
> 15 barnehager (n=26)	31 %	23 %	31 %	12 %	4 %
Mangel på personale med relevant kompetanse					
1 barnehage (n=148)	5 %	5 %	32 %	32 %	25 %
2 – 3 barnehager (n=24)	17 %	21 %	29 %	21 %	13 %
4 – 15 barnehager (n=59)	0 %	14 %	37 %	29 %	20 %
> 15 barnehager (n=26)	12 %	15 %	54 %	12 %	8 %
Språkutfordringer					
1 barnehage (n=147)	5 %	10 %	35 %	32 %	18 %
2 – 3 barnehager (n=24)	13 %	0 %	50 %	25 %	13 %
4 – 15 barnehager (n=58)	0 %	9 %	47 %	33 %	12 %
> 15 barnehager (n=26)	12 %	15 %	54 %	19 %	0 %
Mangel på pedagogiske verktøy					
1 barnehage (n=142)	18 %	33 %	37 %	8 %	4 %
2 – 3 barnehager (n=24)	25 %	29 %	46 %	0 %	0 %
4 – 15 barnehager (n=58)	9 %	36 %	41 %	14 %	0 %
> 15 barnehager (n=25)	32 %	56 %	8 %	0 %	4 %

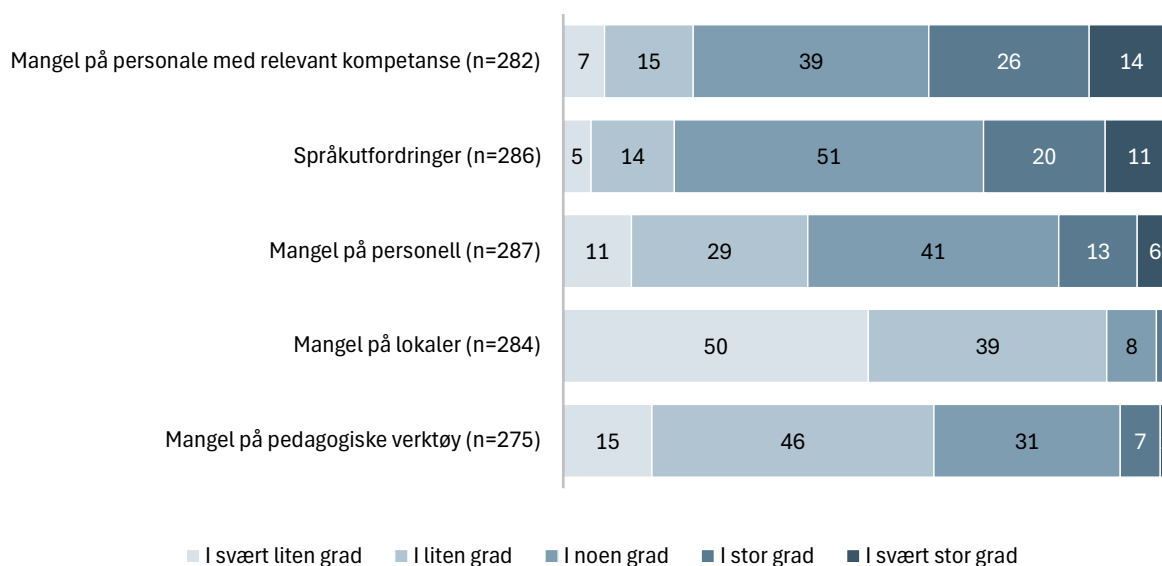
Når det gjelder de ulike utfordringene, er det kun *mangel på personale med relevant kompetanse* hvor det er en nevneverdig forskjell mellom kommunale og private barnehageeiere. Som det går fram av tabellen under, trekker de private barnehageeierne fram denne utfordringen i større grad enn de kommunale.

Tabell 26: Barnehageeieres svar på spørsmålet «I hvilken grad opplever du at dine barnehager har følgende utfordringer knyttet til å gi ukrainske barn et fullverdig barnehage tilbud: Mangel på personale med relevant kompetanse», fordelt på privat/kommunal eier. Prosent.

	I svært liten grad	I liten grad	I noen grad	I stor grad	I svært stor grad
Barnehageeier (n=257)	5 %	10 %	35 %	28 %	21 %
Kommunal (n=96)	4 %	15 %	45 %	21 %	16 %
Privat (n=161)	6 %	7 %	30 %	33 %	24 %

Kommunal barnehagemyndighets opplevde utfordringer knyttet til det å gi et fullverdig barnehage tilbud til barn fra Ukraina, ligner på utfordringene barnehageeierne peker på. Det er også her flest som opplever «mangel på personale med relevant kompetanse», «språkutfordringer» og «mangel på personell» som de mest fremtredende utfordringene. Tilsvarende er «mangel på pedagogiske verktøy» ikke en utbredt utfordring. «Mangel på lokaler» er igjen det området som oppleves som minst utfordrende.

Figur 21: Kommunal barnehagemyndighets svar på spørsmålet «I hvilken grad opplever du som barnehagemyndighet at barnehagene i din kommune (både private og kommunale) har følgende utfordringer knyttet til å gi ukrainske barn et fullverdig barnehagetilbud?». Prosent.

Når det gjelder utfordringene som kommunen som barnehagemyndighet viser til, er det flere interessante observasjoner dersom dataene brytes ned på bakgrunnsvariablene.

Som det går fram av Tabell 27, synes «mangel på personell» å være en større utfordring for kommuner i Midt- og Nord-Norge sammenliknet med øvrige deler av landet. Kommunenes sentralitet og størrelse har også betydning for hvorvidt barnehagemyndigheten opplever at mangel på personell er en utfordring. Kommunal barnehagemyndighet i de mest sentrale kommunene svarer i større grad at mangel på personell er utfordrende, sammenliknet med både mellomsentrale og de minst sentrale kommunene. Tilsvarende fordeling er også observerbar når det gjelder størrelsen på kommunen, hvor de små og mellomstore kommunene opplever mangel på personell som en større utfordring enn store kommuner.

Tabell 27: Kommunal barnehagemyndighets svar på spørsmålet «I hvilken grad opplever du som barnehagemyndighet at barnehagene i din kommune (både private og kommunale) har følgende utfordringer knyttet til å gi ukrainske barn et fullverdig barnehagetilbud: Mangel på personell», fordelt på bakgrunnsvariabler. Prosent.

	I svært liten grad	I liten grad	I noen grad	I stor grad	I svært stor grad
Landsdel					
Oslo-området (n=28)	14 %	32 %	39 %	11 %	4 %
Øst-Norge (n=79)	9 %	35 %	42 %	9 %	5 %
Sør- og Vest-Norge (n=94)	13 %	32 %	41 %	10 %	4 %
Midt- og Nord-Norge (n=86)	10 %	19 %	41 %	21 %	9 %
Kommunestørrelse					
< 5.000 innbyggere (n=128)	13 %	27 %	42 %	15 %	4 %
5.000 – 19.999 innbyggere (n=95)	9 %	23 %	47 %	11 %	9 %
≥ 20.000 innbyggere (n=64)	11 %	42 %	30 %	13 %	5 %
Sentralitet					
Minst sentrale (n=159)	11 %	22 %	46 %	15 %	6 %
Mellomsentrale (n=96)	9 %	34 %	40 %	10 %	6 %
Mest sentrale (n=32)	19 %	47 %	22 %	9 %	3 %

Når det gjelder «mangel på personale med relevant kompetanse», fremkommer det at utfordringen er størst i små og mellomstore kommuner, mens store kommuner i mindre grad opplever dette som en utfordring (se Tabell 28). Videre viser analysene at kommunal barnehagemyndighet i de mest sentrale kommunene i mindre grad opplever mangel på relevant kompetanse som en utfordring, sett i forhold til de minst sentrale og mellomsentrale kommunene.

Tabell 28: Kommunal barnehagemyndighets svar på spørsmålet «I hvilken grad opplever du som barnehagemyndighet at barnehagene i din kommune (både private og kommunale) har følgende utfordringer knyttet til å gi ukrainske barn et fullverdig barnehagetilbud: mangel på personale med relevant kompetanse», fordelt på bakgrunnsvariabler. Prosent.

	I svært liten grad	I liten grad	I noen grad	I stor grad	I svært stor grad
Kommunestørrelse					
< 5.000 innbyggere (n=127)	8 %	17 %	33 %	26 %	16 %
5.000 – 19.999 innbyggere (n=94)	3 %	6 %	43 %	30 %	18 %
≥ 20.000 innbyggere (n=61)	10 %	21 %	44 %	21 %	3 %
Sentralitet					
Minst sentrale (n=158)	6 %	15 %	37 %	24 %	17 %
Mellomsentrale (n=97)	4 %	11 %	39 %	33 %	12 %
Mest sentrale (n=27)	19 %	22 %	44 %	15 %	0 %

Som det går fram av Tabell 29, rapporteres «språkutfordringer» i mindre grad som utfordrende i kommuner i Oslo-området, i store kommuner og i de mest sentrale kommunene, sammenliknet med øvrige kommuner. Sentralitet synes å være den bakgrunnsvariabelen som har størst påvirkning på kommunal barnehagemyndighets vurdering av om språk er en utfordring som påvirker mulighetene til å tilby et fullverdig barnehagetilbud til barn fra Ukraina.

Tabell 29: Kommunal barnehagemyndighets svar på spørsmålet «I hvilken grad opplever du som barnehagemyndighet at barnehagene i din kommune (både private og kommunale) har følgende utfordringer knyttet til å gi ukrainske barn et fullverdig barnehagetilbud: språkutfordringer», fordelt på bakgrunnsvariabler. Prosent.

	I svært liten grad	I liten grad	I noen grad	I stor grad	I svært stor grad
Landsdel					
Oslo-området (n=27)	7 %	19 %	56 %	11 %	7 %
Øst-Norge (n=81)	5 %	12 %	53 %	22 %	7 %
Sør- og Vest-Norge (n=93)	4 %	12 %	51 %	22 %	12 %
Midt- og Nord-Norge (n=85)	4 %	15 %	47 %	19 %	15 %
Kommunestørrelse					
< 5.000 innbyggere (n=128)	2 %	13 %	48 %	22 %	14 %
5.000 – 19.999 innbyggere (n=93)	5 %	11 %	52 %	23 %	10 %
≥ 20.000 innbyggere (n=65)	8 %	18 %	54 %	12 %	8 %
Sentralitet					
Minst sentrale (n=158)	3 %	14 %	48 %	22 %	14 %
Mellomsentrale (n=97)	4 %	9 %	57 %	21 %	9 %
Mest sentrale (n=31)	16 %	26 %	45 %	10 %	3 %

«Mangel på pedagogiske verktøy» blir i mindre grad sett på som en utfordring i store og mer sentrale kommuner, sammenliknet med små og mindre sentrale kommuner, jf. tabellen under.

Tabell 30: Kommunal barnehagemyndighets svar på spørsmålet «I hvilken grad opplever du som barnehagemyndighet at barnehagene i din kommune (både private og kommunale) har følgende utfordringer knyttet til å gi ukrainske barn et fullverdig barnehage tilbud: mangel på pedagogiske verktøy», fordelt på bakgrunnsvariabler. Prosent.

	I svært liten grad	I liten grad	I noen grad	I stor grad	I svært stor grad
Kommunestørrelse					
< 5.000 innbyggere (n=122)	8 %	45 %	33 %	11 %	3 %
5.000 – 19.999 innbyggere (n=90)	16 %	46 %	33 %	4 %	1 %
≥ 20.000 innbyggere (n=63)	25 %	49 %	22 %	2 %	2 %
Sentralitet					
Minst sentrale (n=149)	9 %	46 %	33 %	10 %	3 %
Mellomsentrale (n=96)	16 %	48 %	32 %	3 %	1 %
Mest sentrale (n=30)	40 %	43 %	13 %	0 %	3 %

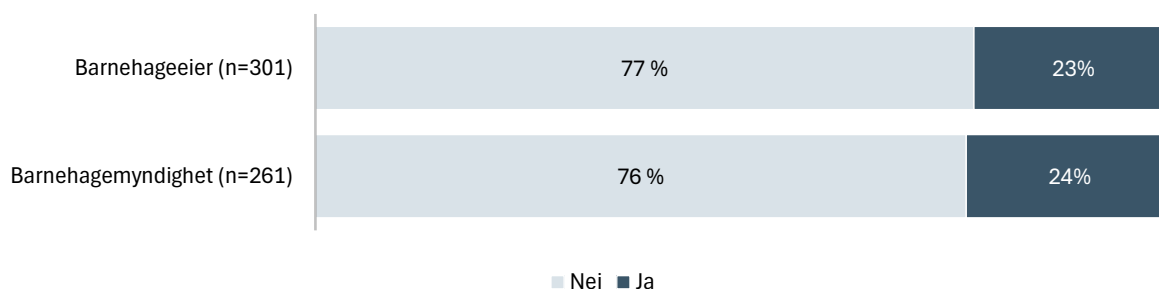
Både kommunen som barnehagemyndighet og barnehageeierne fikk gjennom åpne tekstfelt anledning til å peke på eventuelle andre utfordringer de opplever knyttet til å gi nyankomne barn fra Ukraina et fullverdig barnehage tilbud. Det er flere som her fremhever de utfordringene som synes å være mest utslagsgivende, som mangel på personell og mangel på personale med relevant kompetanse. Det blir imidlertid også vist til mer generelle utfordringer knyttet til økonomi, blant annet stramme budsjetter, manglende eller ikke-øremerkede midler, tilskudd som ikke dekker reelle behov og lite handlingsrom til å tilby barnehageplass midt i barnehageåret og utenom hovedopptak.²³ Det blir også kommentert at det oppleves å være utfordringer knyttet til kulturforskjeller i foreldresamarbeidet og manglende kompetanse på traumebevisst omsorg både i barnehagesektoren og mer generelt gjennom andre kommunale tjenester og støttesystemer (for eksempel PPT, helsestasjon osv.).

5.4 Barnehageeiers tiltak for å heve kompetansen blant ansatte om å ta imot barn fra Ukraina

Både barnehageeierne og kommunen som barnehagemyndighet ble i undersøkelsen spurt om det har vært gjennomført tiltak for å heve kompetansen blant ansatte i barnehager, med hensyn til å ta imot nyankomne barn fra Ukraina. Som det går fram av figuren under er svarfordelingen relativt lik, hvor nærmere en fjerdedel av både barnehageeierne og barnehagemyndighetene svarer «ja».

²³ Manglende handlingsrom til å oppdrive barnehageplasser til flyktninger som ankommer utenom hovedopptaket ble også fremhevet som et viktig poeng i fjorårets Spørsmål til Barnehage-Norge.

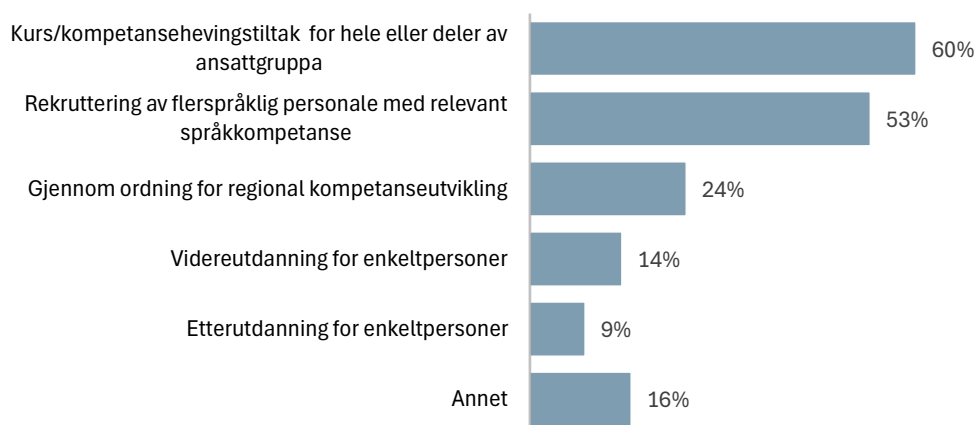
Figur 22: Barnehageeieres og kommunal barnehagemyndighets svar på spørsmål om det er gjennomført tiltak for å heve kompetansen blant ansatte i barnehager med hensyn til å ta imot nyankomne barn fra Ukraina.²⁴ Prosent.

Barnehageeierne som svarte «ja» på spørsmålet om det er gjennomført tiltak for å heve kompetansen, ble videre spurt hvilke typer tiltak som er gjennomført i barnehagene de representerer som eier. Det var mulig å velge flere svaralternativer. Som det går frem av Figur 23, svarer over halvparten av respondentene at de har gjennomført «kurs/kompetansehevingstiltak for hele eller deler av ansattgruppa» eller «rekruttering av flerspråklig personale med relevant språkkompetanse». En fjerdedel peker på tiltak gjennom ordning for regional kompetanseutvikling.

En andel på 16 prosent av barnehageeierne²⁵ har valgt «annet», og har i fritekst spesifisert hvilke typer tiltak det dreier seg om. Det vises til ulike typer tiltak, blant annet samarbeid med andre kommunale tjenester som integreringstjenesten eller flyktningetjenesten, økt tilbud om veiledning og oppfølging, samt utarbeidelse av rutiner eller veiledningsmaterieell for ansatte i barnehagene.

Figur 23: Barnehageeieres svar på spørsmålet «Hvilke typer tiltak er gjennomført for å heve kompetansen blant ansatte med hensyn til å ta imot nyankomne barn fra Ukraina?» (n=70). Prosent.

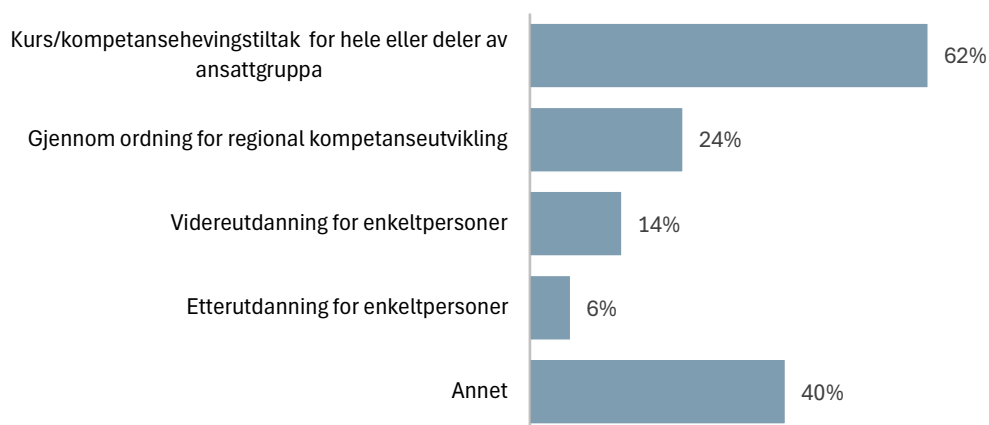

²⁴ Spørsmålet til barnehageeierne var formulert slik: «Har du/dere som barnehageeier gjennomført tiltak for å heve kompetansen blant ansatte om å ta imot nyankomne barn fra Ukraina i barnehagen?» Spørsmålet til kommunen som barnehagemyndighet var formulert slik: «Har det vært gjennomført tiltak i kommunen for å heve kompetansen blant ansatte i barnehager med hensyn til å ta imot nyankomne barn fra Ukraina?»

²⁵ 16 prosent utgjør i dette tilfellet elleve respondenter.

Kommunen som barnehagemyndighet fikk tilsvarende spørsmål, men uten svaralternativet om rekruttering. Det var mulig å velge flere svaralternativer, og svarfordelingen er nokså lik barnehageeierenes svar. Det er imidlertid en betydelig større andel av respondentene som svarer «annet». Av de som svarer «annet» er det flere som peker på at kommunen har ansatt personer med nødvendig språkkompetanse, veiledning fra språkpedagoger, og utstrakt samhandling med blant annet flyktningetjenesten, PPT, NAV, voksenopplæringen og asylmottak.

Figur 24: Kommunal barnehagemyndighets svar på spørsmålet «Hvilke typer tiltak er gjennomført i kommunen for å heve kompetansen blant ansatte i barnehagene med hensyn til å ta imot nyankomne barn fra Ukraina?» (n=63). Prosent.

5.5 Punktvis oppsummering

- Omtrent halvparten av barnehageeierne vurderer i stor eller svært stor grad å ha kapasitet til å gi et fullverdig barnehagetilbud til nyankomne barn fra Ukraina. Selv om det er benyttet til dels andre svaralternativer i årets Spørsmål til Barnehage-Norge sammenliknet med tidligere år, tyder svarene på en negativ utvikling fra 2024 (72 prosent positive i 2024 mot 50 prosent i 2025).
- Om lag syv av ti kommunale barnehagemyndigheter vurderer i stor eller svært stor grad at kommunen har kapasitet til å gi et fullverdig barnehagetilbud til nyankomne barn fra Ukraina.
- Barnehageeierenes vurdering av kapasitet synes å ha en sammenheng med antall barnehager de eier. Barnehageeiere som eier flere enn 15 barnehager svarer mer positivt på spørsmålet om kapasitet enn barnehageeiere som eier færre barnehager.
- Tre av fire kommunale barnehagemyndigheter vurderer at kommunen vil ha kapasitet *fremover* til å ta imot og gi nyankomne barn fra Ukraina et fullverdig barnehagetilbud. Kommuner i Oslo-området og Sør- og Vest-Norge er mest positive.
- Som i tidligere års Spørsmål til Barnehage-Norge, utmerker «mangel på personale med relevant kompetanse» og «språkutfordringer» seg som utfordringer som påvirker mulighetene til å gi nyankomne barn fra Ukraina et fullverdig

barnehagetilbud. Disse utfordringene fremheves av både barnehageeiere og kommunen som barnehagemyndighet.

- Rundt en fjerdedel av både barnehageeiere og kommunale barnehagemyndigheter oppgir at det er gjennomført tiltak for å heve barnehagenes kompetanse med hensyn til å ta imot barn fra Ukraina.
- Barnehageeiere peker på «kurs/kompetanseheving for hele eller deler av personalet» og «rekruttering av flerspråklig personale» som de mest fremtredende tiltakene for å heve kompetansen blant ansatte. Blant kommunale barnehagemyndigheter er det også mange som viser til «kurs/kompetanseheving for hele eller deler av personalet».

Referanser

Barnehageloven. (2005). *Lov om barnehager* (LOV-2005-06-17-64). Lovdata. <https://lovdata.no/lov/2005-06-17-64>

Gisle, Jon. (2018, 30. november). *Personvernforordningen*. Store norske leksikon. [Personvernforordningen – Store norske leksikon](#)

Halsnes, A.Ø. & Ryland, L.K. (2024). Innledning. I A.Ø. Halsnes & L.K. Ryland (Red.). *Hånd i hånd i barnehagelærerutdanningen: Der lek, fag og praksis møtes* (s. 9–14). Fagbokforlaget. DOI: <https://doi.org/10.55669/oa291000>

Kunnskapsdepartementet. (2017). *Nasjonal strategi for kvalitet og samarbeid i lærerutdanningene: Lærerutdanning 2025*. Oslo: Kunnskapsdepartementet. [Lærerutdanning 2025. Nasjonal strategi for kvalitet og samarbeid i lærerutdanningene](#)

Kunnskapsdepartementet. (2023a). *Strategi for digital kompetanse og infrastruktur i barnehage og skole 2023–2030*. Oslo: Kunnskapsdepartementet. [Strategi for digital kompetanse og infrastruktur i barnehage og skole](#)

Kunnskapsdepartementet (2023b, 4. juli). *Åpner for etablering av midlertidige barnehager som følge av ankomst av fordrevne fra Ukraina*. Oslo: Kunnskapsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/apner-for-etablering-av-midlertidige-barnehager-og-midlertidig-utvidelse-av-allerede-godkjente-barnehager/id2989363/>

Kunnskapsdepartementet. (2024). *Flere lærere i barnehage og skole: Strategi for rekruttering til lærerutdanningene og læreryrket 2024–2030*. Oslo: Kunnskapsdepartementet. [Flere lærere i barnehage og skole, Strategi for rekruttering til lærerutdanningene og læreryrket 2024–2030](#)

Matengu, M., Ylitapio-Mäntylä, O., & Puroila, A.M. (2021). Early childhood teacher education practicums: A literature review. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 65(6), 1156–1170.

Meld. St. 19 (2023–2024). *Profesjonsnære utdanninger over hele landet*. Kunnskapsdepartementet. [Meld. St. 19 \(2023–2024\) - regjeringen.no](#)

Midlertidig forskrift om midlertidig godkjenning av ordinære barnehager og midlertidig tilskudd for enklere bosetting av fordrevne fra Ukraina og flyktninger. (2023). FOR-2023-06-27-1136. Lovdata. <https://lovdata.no/LTI/forskrift/2023-06-27-1136>

Munthe, Elaine, Erik Ruud og Kari-Anne Svensen Malmö. (2020). *Praksisopplæring i lærerutdanningen i Norge: En forskningsoversikt*. Kunnskapssenter for utdanning, Universitetet i Stavanger. [Praksisopplæring | Universitetet i Stavanger](#)

NAFO. (2023, 14. august). *Styrker tilbudet til ukrainske flyktninger*. OsloMet. [Styrker tilbudet til ukrainske flyktninger – NAFO](#)

Naper, L. R., Myhr, A., Janninger, L., & Løe, I. (2021). *Spørsmål til Barnehage-Norge 2020: Analyse og resultater fra Utdanningsdirektoratets spørreundersøkelse til barnehagesektoren* (Rapport nr. 2021:00076). SINTEF. [Spørsmål til Barnehage-Norge 2020](#)

Naper, L. R., Myhr A. og Haugset A.S. (2022). *Spørsmål til Barnehage-Norge 2022* (Rapport nr. 2022:01387). SINTEF. [Spørsmål til Barnehage-Norge 2022](#)

Naper, Linn Renée, Myhr, Arnhild, Fjørtoft, Siw Olsen og Sivertsen, Håkon (2024). *Spørsmål til Barnehage-Norge 2024*. (Rapport nr. 2024:01568). SINTEF. [rapport-sporsmal-til-barnehage-norge-2022.pdf](#)

Nottveit, L.B.J. & Alfarnes, N. (2024). *Øvelse gjør mester: Utvikling av profesjonell identitet gjennom praksis i barnehagelærerutdanningen*. I A.Ø. Halsnes & L.K. Ryland (Red.). *Hånd i hånd i barnehagelærerutdanningen: Der lek, fag og praksis møtes* (s. 107–120). Fagbokforlaget. DOI: <https://doi.org/10.55669/oa291007>

OsloMet. (u.å). *Innføring i norsk barnehage og skole*. Hentet 17. desember 2025. <https://www.oslomet.no/studier/lui/evu-lui/innforing-norsk-barnehage-skole>

Personopplysningsloven. (2018). *Lov om behandling av personopplysninger* (LOV-2018-06-15-38). Lovdata. <https://lovdata.no/lov/2018-06-15-38>

Utdanningsdirektoratet. (2024a, 1. august). *Opplæring for ukrainske barn og unge*. [Opplæring for ukrainske barn og unge | udir.no](#)

Utdanningsdirektoratet. (2024b, 14. mai). *Kunnskap om barn og unge fra Ukraina i barnehage og skole*. [Kunnskap om barn og unge fra Ukraina i barnehage og skole | udir.no](#)

Deloitte AS and Deloitte Advokatfirma AS are the Norwegian affiliates of Deloitte NSE LLP, a member firm of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee (“DTTL”). DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL and Deloitte NSE LLP do not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about to learn more about our global network of member firms.

Deloitte Norway conducts business through two legally separate and independent limited liability companies; Deloitte AS, providing audit, consulting, financial advisory and risk management services, and Deloitte Advokatfirma AS, providing tax and legal services.

Deloitte provides leading professional services to nearly 90% of the Fortune Global 500® and thousands of private companies. Our people deliver measurable and lasting results that help reinforce public trust in capital markets and enable clients to transform and thrive. Building on its 180-year history, Deloitte spans more than 150 countries and territories. Learn how Deloitte’s approximately 460,000 people worldwide make an impact that matters at www.deloitte.com